

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь - «Магістр»

на тему: **Вдосконалення управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві**

Виконав: студент спеціальності

073 «Менеджмент»

ОП «Адміністративний менеджмент»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Зорін Станіслав Олексійович

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник

д.е.н., професор Соколов Микола Олександрович

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові)

Рецензент

**директор Департаменту агропромислового розвитку Сумської ОДА
Олександр Маслак**

(посада, місце роботи, прізвище, ім'я, по-батькові)

Суми – 2023

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет
Кафедра
Освітній ступінь
Спеціальність

Економіки і менеджменту
Публічного управління та адміністрування
«Магістр»
073 «Менеджмент»
ОП «Адміністративний менеджмент»

Затверджую:
Завідувач кафедри _____
(посада, ПІБ)
« ____ » « ____ » 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ Зорін Станіслав Олексійович

1. Тема роботи: Вдосконалення управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві

2. База практичного дослідження: ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області

керівник роботи Соколов М.О.

затверджена наказом по університету від

« ____ » 20 ____ р. № ____

3. Строк подання студентом закінченого проекту (роботи) « ____ » 2023 р.

4. Вихідні дані до проекту (роботи):

нормативно-законодавчі акти України, навчально-методичні посібники, монографії, підручники за тематикою дослідження, наукові публікації, статистична інформація за 2020- 2022 роки

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

теоретичні основи управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві; спеціалізація та організація виробництва продукції рослинництва; аналіз виробничо-економічних показників та кінцевих результатів діяльності підприємства; впровадження оперативного планування виробничих процесів на підприємстві; шляхи підвищення ефективності виробництва зерна в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області; основні напрямки підвищення економічної ефективності в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.

6. Дата видачі завдання:

«15» листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту(роботи)	Строк виконання етапів проекту	Примітка
1	Визначення об'єкту, предмету дослідження, формулювання мети та задач кваліфікаційної роботи, складання плану	<i>Листопад-грудень 2022</i>	виконано
2	Підбір та вивчення літературних джерел, законодавчої та нормативної бази	<i>Січень 2023</i>	виконано
3	Узагальнення теоретичного матеріалу з обраної теми дослідження та представлення чорнового варіанту першого розділу кваліфікаційної роботи	<i>Лютий-квітень 2023</i>	виконано
4	Збір та обробка фактичного матеріалу, узагальнення аналізу застосування досліджуваного питання на підприємстві (переддипломна практика)	<i>02-31 травня 2023</i>	виконано
5	Оформлення теоретичної частини кваліфікаційної роботи, узагальнення аналітичної частини, захист звіту по переддипломній практиці	<i>Червень 2023</i>	виконано
6	Проектування напрямів вдосконалення досліджуваної проблеми	<i>Липень-Серпень 2023</i>	виконано
7	Завершення проектної частини кваліфікаційної роботи та подання попереднього варіанту третього розділу керівнику	<i>Вересень 2023</i>	виконано
8	Оновлення даних за 2020, 2021, 2022 роки та доопрацювання аналітичного і проектного розділів кваліфікаційної роботи	<i>вересень-жовтень 2023</i>	виконано
9	Оформлення кваліфікаційної роботи, та її подання на попередній захист та рецензування	<i>листопад 2023</i>	виконано
10	Перевірка кваліфікаційної роботи на автентичність (подання роботи для перевірки на плагіат на кафедрі, до відділу якості освіти)	<i>15 листопада 2023</i>	виконано
11	Подання закінченої роботи та документів до неї до деканату	<i>25 листопада 2023</i>	виконано
12	Захист кваліфікаційної роботи	<i>грудня 2023</i>	виконано

Студент

(підпис)

С.О. Зорін

Керівник роботи

(підпис)

М.О. Соколов

Перевірку на автентичність проведено.
Дипломна робота допущена до захисту

(підпис)

Н.М. Баранік**М.О. Лишенко**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗЗЮ РОСЛИННИЦТВА В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	9
РОЗДІЛ 2 УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В ТОВ «ХЛІБОДАР» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	23
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.....	23
2.2 Спеціалізація та організація виробництва продукції рослинництва	35
2.3 Аналіз виробничо-економічних показників та кінцевих результатів діяльності підприємства ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області	40
РОЗДІЛ 3 ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВА У РОСЛИННИЦЬКИХ ГАЛУЗЯХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	50
3.1 Впровадження оперативного планування виробничих процесів на підприємстві	50
3.2 Шляхи підвищення ефективності виробництва зерна в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області	57
3.3 Основні напрямки підвищення економічної ефективності в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.....	64
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність роботи. У сучасних умовах активного розвитку аграрного сектору та високої конкуренції на ринку сільськогосподарської продукції, питання ефективного управління галуззю рослинництва набуває особливої актуальності.

Сільське господарство залишається ключовою галуззю, що забезпечує продовольчу безпеку та економічний розвиток країни, а тому, ефективне керівництво цим напрямом стає стратегічно важливим завданням для аграрних підприємств.

Рослинництво, як одна з ключових галузей аграрного сектору, визначається не лише вирощуванням рослин, а й виробництвом продуктів, що відіграють важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки та розвитку економіки країни. Управління цією галуззю в аграрному підприємстві вимагає комплексного та стратегічного підходу, оскільки воно пов'язане з численними викликами, такими як забезпечення стабільного виробництва, оптимізація використання ресурсів, впровадження інновацій та відповідь на виклики зміни клімату.

Одним із ключових аспектів управління галуззю рослинництва є ефективне використання земельних ресурсів. Вирощування рослин повинно базуватися на наукових підходах до сільськогосподарської практики, щоб максимізувати врожайність та зменшити негативний вплив на природне середовище. Впровадження сучасних технологій та агротехнічних методів є важливою складовою управління, спрямованого на оптимізацію використання землі.

Забезпечення стійкості та продуктивності рослинництва також вимагає уваги до використання водних ресурсів та розробки ефективних систем поливу. Управління аграрним підприємством повинно враховувати не лише кількість, але і якість водних ресурсів для забезпечення стабільного виробництва рослинництва.

Інноваційний розвиток галузі рослинництва є важливою частиною стратегії управління аграрним підприємством. Застосування новітніх технологій, введення генетично модифікованих сортів, використання сучасних методів обробки ґрунту та застосування точного землеробства дозволяє підвищити ефективність виробництва та забезпечити стійкість до внутрішніх та зовнішніх викликів.

Управління галуззю рослинництва також передбачає створення сприятливого економічного середовища для аграрних підприємств. Розвиток ринкових відносин, впровадження ефективної системи маркетингу та розробка фінансових механізмів підтримки дозволяють забезпечити стабільність та конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств у галузі рослинництва.

На сьогоднішній день аграрні підприємства повинні активно визначати та передбачати різноманітні параметри зовнішнього середовища, такі як

асортимент продукції, цінова політика, постачальницька база, ринкові умови і інші, з метою забезпечення можливості оперативно та ефективно реагувати на зміни як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі. Процес адаптації діяльності до динамічного оточення визначає успішність сучасного аграрного підприємства.

Важливим аспектом ефективності виробництва є введена система управління підприємством. Розвиток форм власності та зміни в системі оренди суттєво впливають на зміст оперативного управління, проте це не зменшує його значущості в забезпеченні нормального функціонування підприємства.

Проблематикою дослідження управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві займалися наступні науковці:

Предмет дослідження – управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві ТОВ «Хлібодар».

Об'єктом дослідження є система управління аграрного підприємства ТОВ «Хлібодар».

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві ТОВ «Хлібодар».

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні **завдання**:

- визначити теоретичні основи управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві;
- провести управлінський аналіз виробництва продукції рослинництва в ТОВ «Хлібодар» сумського району сумської області;
- охарактеризувати державну підтримку розвитку сільського господарства в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області;
- запропонувати напрямки підвищення конкурентоспроможності продукції рослинництва як одного із факторів ефективності виробництва в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області;
- запропонувати основні напрямки підвищення економічної ефективності в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.

Методологічною основою даного дослідження є використання діалектичного методу пізнання та системного підходу у вивченні економічних явищ. Для вирішення поставлених завдань використовувалися методи системного аналізу та синтезу, статистичні методи дослідження, а також графічні та аналітичні методи.

Наукова новизна. Розробка пропозицій щодо сучасного управління виробництва у рослинницьких галузях сільськогосподарських підприємств.

Практична значимість. Впровадження рекомендацій даної роботи сприятиме оптимізації виробничих процесів у рослинництві, що дозволить підприємству досягти більшої продуктивності та ефективності використання ресурсів. Запропоновані гнучкі управлінські стратегії дозволять аграрному підприємству адаптуватися до змін у сільському господарстві, забезпечуючи ефективну реакцію на зміни клімату, ринкові умови та інші фактори. Врахування наукових та практичних аспектів управління рослинництвом

дозволить ТОВ «Хлібодар» збільшити свою конкурентоспроможність, а також покращити якість та кількість сільськогосподарської продукції.

Структура роботи складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок друкованого тексту. Робота містить 10 таблиць, 13 рисунків, 10 додатків. Список використаних джерел із 44 найменувань подано на 6 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗЗЮ РОСЛИННИЦТВА В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Управління як категорія може трактуватися як свідомий вплив керівника на задіяні об'єкти, процеси та людей з метою забезпечення певного напрямку дій і досягнення бажаних результатів. Це включає в себе прийняття рішень, визначення стратегій, розподіл ресурсів та координацію діяльності для досягнення поставлених цілей [10, с.15].

З іншого боку, поняття «менеджмент» охоплює різні види людської діяльності, галузі промисловості та органів влади. Воно включає в себе управлінські функції, такі як планування, організація, керування та контроль, які застосовуються в різноманітних сферах життєдіяльності, включаючи бізнес, громадську сферу, адміністрування та інші.

Таким чином, управління є більш широким поняттям, що включає в себе менеджмент як одну з його складових, але може розглядатися і в контексті інших сфер життєдіяльності, де взяти на себе вплив та забезпечити ефективність діяльності є необхідним.

Управління соціально-економічними процесами на рівні підприємства представляє собою цілеспрямовану діяльність апарату управління в соціально-економічній системі. Ця діяльність пов'язана з виконанням ряду ключових функцій, таких як планування, організація, регулювання, координація, мотивація та контроль. Вона базується на використанні знань і обумовлена об'єктивними законами і моделями соціально-економічного розвитку [2].

Завданням управління підприємством є досягнення ряду стратегічних цілей, зокрема:

1. Підвищення рентабельності.

Розробка та впровадження ефективних стратегій, спрямованих на підвищення ефективності виробничих процесів та оптимізацію витрат.

2. Зниження ризику.

Аналіз та управління ризиками, пов'язаними з економічною та соціальною нестабільністю, з метою забезпечення стійкості та надійності бізнес-процесів.

3. Повне задоволення потреб споживачів.

Розвиток та впровадження стратегій маркетингу, спрямованих на розуміння та задоволення потреб цільової аудиторії.

4. Мінімізація витрат.

Ефективне управління ресурсами, оптимізація виробничих процесів, впровадження енергоефективних технологій та інші заходи для мінімізації витрат.

5. Максимізація прибутку.

Розробка стратегій, спрямованих на максимізацію фінансових показників підприємства.

Управління на підприємстві вимагає поєднання технічних, економічних, соціальних та організаційних аспектів. Ефективне виконання функцій управління сприяє стійкому розвитку підприємства в умовах змінного економічного середовища [19].

Підхід до управління як процесу визначає його як систематичну діяльність, спрямовану на досягнення конкретної мети, яка стоїть перед конкретним підприємством. У цьому контексті управління розглядається не як одночасні, ізольовані дії, а як послідовність взаємозалежних та взаємообумовлених етапів.

Основні характеристики підходу до управління як процесу:

1. Систематичність.

Управлінський процес розглядається як систематична послідовність дій, яка охоплює всі етапи від постановки завдань до досягнення конкретних результатів.

2. Спрямованість на досягнення мети.

Головна мета управлінського процесу полягає в досягненні конкретних цілей і завдань, які передбачаються для підприємства.

3. Послідовність дій.

Управлінський процес розглядається як послідовність дій, які взаємодіють та обумовлюють одна одну. Кожен етап побудований на попередньому та впливає на наступний.

4. Взаємозалежність етапів.

Етапи управлінського процесу взаємозалежні, і ефективність кінцевих результатів залежить від взаємодії між ними.

5. Контингентність:

Управлінський процес адаптується до конкретних умов та ситуацій, що є характеристикою конкретного підприємства та його середовища.

6. Орієнтованість на результат.

Управлінський процес спрямований на досягнення конкретних результатів, що визначається виходячи з поставлених завдань [16].

Цей підхід дозволяє розглядати управління як динамічний та неперервний процес, який вимагає систематичного моніторингу та адаптації до змін внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

Управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві здійснюється завдяки управлінській піраміді.

Управлінська піраміда – це інструмент організації та структури внутрішнього управління в компанії, де різні рівні управління представлені в ієрархічній формі [29]. Кожен рівень відображає рівень відповідальності, компетентності та обсяг повноважень керівників.

Основні рівні управління:

1. Вищий (Інституційний) рівень.

На цьому рівні приймаються стратегічні рішення для всієї компанії. Тут зосереджені топ-менеджери, такі як директори, президенти та інші вищі керівники, відповідальні за розробку загальних цілей і стратегій.

2. Середній (Управлінський) рівень.

На цьому рівні зосереджені менеджери і керівники підрозділів чи департаментів, які відповідають за виконання завдань, що впливають з стратегічних рішень. Їхні обов'язки включають координацію та забезпечення виконання завдань своїх підлеглих.

3. Нижчий (Технічний) рівень.

Тут знаходяться безпосередні виконавці завдань, які розробляють та впроваджують конкретні проекти та робочі завдання. На цьому рівні працюють спеціалісти, робітники, майстри і т.д.

Основні особливості:

1. Кожен рівень розташований ієрархічно відповідно до його ролі та відповідальності.
2. Влада та відповідальність концентруються на вищих рівнях, здебільшого, але не обов'язково, зменшуючись на нижчих рівнях.
3. Ця форма організації дозволяє ефективно розподіляти відповідальності та виконання завдань.
4. Кожен рівень має свою частку відповідальності, але спільно вони спрямовані на досягнення загальних цілей компанії.
5. Управлінська піраміда дозволяє структурувати та організовувати діяльність компанії, щоб досягти ефективного управління та виконання стратегічних завдань.

Загальне керівництво визначає стратегію компанії та сприяє її практичній реалізації. Керівництво середнього рівня забезпечує виконання операційної політики підприємства, відповідаючи за надання дирекціям і відділам конкретних завдань та їх виконання. Нижчий управлінський персонал складається з оперативних керівників, які відповідають за безпосереднє використання виділених ресурсів (сировини, обладнання, робочої сили) та контролюють виконання виробничих завдань.

У всіх рівнях управління характерно, що керівники несуть на собі не лише управлінські обов'язки, але й виконавчі функції, хоча відсоток виконавчих обов'язків зменшується із зростанням рівня управління.

Оперативне керівництво, в свою чергу, впроваджує ефективне функціонування підприємства відповідно до затверджених планів, постійно порівнюючи фактичні результати з попередньо запланованими. Основне завдання управління підприємством полягає в установленні та підтримці конкретних кількісних зв'язків між окремими виробничими процесами, спрямованими на досягнення виробничих завдань вчасно та з мінімальними ресурсами (матеріалами, працею, часом, коштами і т. д.). Отже, оперативне управління має на меті своєчасне виявлення факторів, які можуть порушити ефективність системи, та відновлення її до початкового стану за допомогою додаткових ресурсів.

Оперативне управління визначається як організація стабільної оперативно-виробничої діяльності підприємства. Система управління

виробничими процесами сільськогосподарського підприємства є складною організаційно-плановою системою, компоненти якої взаємодіють під час управління виробничим процесом (цілі, мета, критерії досягнення цілей, функції, що забезпечують цільову діяльність, структура) [7].

Метою управління сільськогосподарським виробництвом у рамках поставлених завдань є вчасне виконання запланованих обсягів робіт в належній якості для всього спектру сільськогосподарських культур, з раціональним використанням матеріалів і трудових ресурсів, а також виробничого потенціалу. Важливо відзначити, що недоліки в організації сільськогосподарського виробництва можуть бути тільки частково компенсовані за допомогою управлінських заходів, оскільки навіть ефективне управління господарством не гарантує досягнення цілей у разі серйозних проблем на підприємстві.

Елементами системи управління виробничими процесами на аграрному підприємстві є наступні:

1. Контрольований процес або параметр, який слід визначити.
2. Зворотний зв'язок, що включає вимірювання фактичної продуктивності процесу.
3. Порівняння, яке охоплює порівняння значень фактичної продуктивності процесу з розрахунковою швидкістю чи розрахунковою продуктивністю процесу.
4. Поправочний коефіцієнт як конструкція, яка, отримавши сигнал про відхилення виробництва за межі припустимого, вживає коригувальних заходів.
5. Система планування участі людини, що визначає розрахункову норму продуктивності або ефективність контрольованого процесу.

Залежно від рівня управління господарствами, склад і кваліфікація наглядного персоналу визначаються за елементами, математичним забезпеченням задач планування виробництва, складом і кількістю використовуваних технічних засобів, створенням календарно-планових нормативів, використовуваними одиницями планування та обліку, а також складом і змістом планово-облікових документів та видом та інтенсивністю інформаційних потоків [32].

Для забезпечення ефективної організації експлуатації та виробничої діяльності в аграрному секторі система контролю сільськогосподарського виробництва повинна відповідати наступним вимогам:

1. Мати гнучкість і швидко реагувати на відхилення від запланованого виробничого процесу.
2. Забезпечувати наукове обґрунтування оперативних планів, при цьому базові техніко-економічні розрахунки повинні бути підтверджені нормативами витрат на засоби виробництва.
3. Дотримуватися принципу повної безперервності складених календарних планів.
4. Забезпечувати високу якість оперативно-виробничої роботи.

Управління виробничими процесами на сучасному аграрному підприємстві реалізується через ряд взаємопов'язаних функцій, таких як планування, організація, координація (з включенням обліку, контролю, аналізу та регулювання) [36].

На етапі планування формується графік проведення операцій, визначаються конкретні види продукції, а також встановлюються види робіт і операцій, необхідних для їхнього виготовлення чи виконання. Оперативно-календарне планування, у свою чергу, ґрунтується на використанні чітко визначених стандартів, що служать вказівниками для ефективності виробничих процесів та дозволяють керівництву моніторити та оцінювати виконання завдань відповідно до зазначених параметрів.

У сучасних системах управління виробництвом, різні процеси, такі як підготовка до виробництва, обслуговування, матеріально-технічне забезпечення та організація руху робочих предметів на виробництві, інтегруються в єдину комплексну систему.

У сфері оперативного управління виробництвом визнані наступні комплексні системи:

- MRP (Material Requirements Planning або система планування потреб в матеріалах) – це методологія управління виробничими ресурсами, що базується на аналізі та плануванні потреб у матеріалах для ефективного виробничого процесу;
- MAP (Manufacturing Resource Planning або система планування виробничих ресурсів) – це методологія управління, яка спрямована на планування та організацію фактичного постачання матеріальних ресурсів для ефективної виробничої діяльності;
- Kanban - це система управління запасами та матеріальним потоком, яка сприяє оптимізації взаємодії між різними виробничими підприємствами;
- Just-in-Time (Імпульсно-синхронний метод) - це система управління логістикою, яка націлена на досягнення повної синхронізації поставок матеріалів та компонентів із виробничим процесом.

Кожна з систем управління виробництвом включає в себе комбінацію наступних основних складових:

- визначення та обґрунтування вибору одиниць планування та обліку;
- обґрунтування вибору планових і звітних періодів;
- розробка стандартів для розкладу та планування;
- формування виробничих програм;
- встановлення щоденних завдань для команди;
- здійснення контролю над виробничими процесами.

Вибір конкретної системи управління переважно залежить від специфіки умов виробництва, організаційної структури виробництва, особливостей виробничих умов, тривалості виробничого циклу та інших нормативів, які визначають рух виробничих елементів.

В умовах сучасної аграрної сфери, де роль технологій, ефективного використання ресурсів та підвищення продуктивності стають ключовими

факторами успіху, система управління виробничими процесами в аграрному підприємстві виявляється особливо важливою. Це є важливим чинником для досягнення ефективності виробництва та конкурентоспроможності на ринку [27].

Однією з ключових особливостей управління виробничими процесами в аграрному секторі є специфіка персоналу. Робітники сільськогосподарських підприємств повинні мати не лише загальні навички управління, але й спеціалізовані знання в галузі сільськогосподарської техніки, ґрунтознавства та рослинництва. Формування системи управління повинно враховувати цю особливість та забезпечити надання персоналу відповідних навчальних можливостей.

Аграрні підприємства мають справу з вибуховою активністю під час вегетаційного періоду та, навпаки, певною затримкою в зимовий період. Управління виробничими процесами повинно бути гнучким та адаптованим до сезонних змін. Також, залежність від природних умов вимагає від системи управління ефективних стратегій для управління ризиками, пов'язаними з негодою або змінами в природних умовах.

Заострюючи увагу на розвитку сучасних технологій, система управління в аграрному секторі має впроваджувати нові технологічні рішення. Сучасна сільськогосподарська техніка, автоматизовані системи контролю, та інші інноваційні рішення можуть підвищити продуктивність та знизити витрати.

Враховуючи широкий спектр факторів, які можуть впливати на виробничі процеси в аграрному секторі, система управління повинна мати високорозвинену систему контролю. Це включає в себе моніторинг виробничих процесів, взаємодію з ринком, аналіз витрат та вивчення тенденцій розвитку галузі.

Отже, управління виробничими процесами в аграрному підприємстві визначається специфікою цієї галузі та є ключовим фактором успіху.

Врахування особливостей персоналу, сезонності, залежності від природних факторів, використання технологій та високорозвиненої системи контролю є важливими компонентами ефективної системи управління в аграрному секторі. Тільки за умови цілеспрямованого та адаптивного підходу до управління виробництвом сільськогосподарський сектор може досягти стійкого розвитку та конкурентоспроможності в глобальному ринковому середовищі.

Поміж специфіки галузі, виробничий процес у сільському господарстві обумовлений науково-технічними, біологічними та соціально-економічними факторами. Це вимагає глибокого розуміння економіки, систематичного й всебічного аналізу, який враховує закономірності та зв'язки. Недооцінка будь-якого з цих факторів може призвести до управлінських проблем, що відображаються на результативності господарської діяльності.

Наприклад, ігнорування природних особливостей може вплинути на низьку врожайність, що суттєво впливає на економічні результати. Різна тривалість виробничого циклу та сезонність робіт вимагають достатнього

запасу оборотних коштів, а неухважність до цього фактору може викликати фінансові труднощі.

Складність визначення витрат вимагає постійного моніторингу ринкових цін і собівартості продукції. Недостатня увага до цієї характеристики може призвести до ситуації, коли собівартість продукції перевищує ринкову ціну.

Завершення виробничого процесу за рахунок частини власної продукції вимагає наявності складських приміщень для її зберігання. Недооцінка цього аспекту може призвести до необхідності купувати власну продукцію за вищою ціною або навіть до недозавантаження наявних потужностей і скорочення виробництва.

Необхідність врахування витрат окремих об'єктів, процесів і видів робіт є обов'язковою умовою ефективного управління. Керівники повинні також контролювати фінансові результати кожного виду продукції, процесу та виду робіт, щоб уникнути виробництва збиткової продукції або неефективної діяльності.

Здатність землі підвищувати свою вартість через ефективне використання є одним з ресурсів покращення економічної ситуації. Без урахування цього фактору компанія ризикує низькою прибутковістю.

Всі ці галузеві особливості сільськогосподарських підприємств напряду впливають на формування системи управління виробничою програмою.

Використання виробленої продукції в сільському господарстві у виробничому процесі потребує аналітичного управління. З одного боку, це включає розрахунок необхідної сировини для відновлення виробничого циклу. З іншого боку, необхідно провести аналітичний облік та аналіз сільськогосподарської продукції, яка буде використана у майбутньому для подальшого виробництва, що стосується як сільськогосподарських культур, так і порід тварин. По-третє, важливо визначити потребу у складських приміщеннях та витрати, необхідні для підтримки характеристик якості продукції.

Управління виробничими процесами підпливає на об'єктивні та суб'єктивні галузеві характеристики, які формуються державною політикою у галузі сільськогосподарського виробництва. Важливо враховувати всі ці аспекти для комплексного підходу до створення інформаційного забезпечення процесу ухвалення рішень на різних рівнях - як на макроекономічному рівні, так і на рівні суб'єктів господарювання. Це дозволяє системно підходити до вирішення проблем, що існують у сфері агропромислового комплексу.

Оцінка впливу специфіки галузі на аналітичне забезпечення управління сільськогосподарськими підприємствами виявила основні проблеми у формуванні інформаційної бази для управлінських рішень. Серед них - неузгодженість і недосконалість методологічних та методичних підходів до розвитку обліку у сільському господарстві, а також недотримання комплексного підходу до оцінки стану господарюючих суб'єктів.

У сучасних умовах сільськогосподарського виробництва важливість бізнес-аналізу у здійсненні оцінки правильності управлінських рішень

надзвичайно зростає. Цей процес відіграє ключову роль у визначенні ефективності та стратегічності прийнятих управлінських рішень, надаючи можливість детального аналізу та виявлення оптимальних напрямків дії для досягнення бізнес-цілей [2].

Бізнес-аналіз в сільському господарстві включає в себе систематичне вивчення та оцінку різноманітних аспектів, таких як витрати, врожайність, технологічні інновації, ринкова конкуренція, та інші. Враховуючи це, здійснення бізнес-аналізу стає необхідністю для ефективного управління сільськогосподарськими підприємствами та досягнення їх стратегічних цілей.

Одночасно, операційний менеджмент вимагає високої аналітичної ефективності, що передбачає глибокий аналіз не лише минулих, а й поточних економічних процесів з метою оперативного прогнозування та розробки методів впливу на виробництво.

Дослідження сучасного стану організації економічного аналізу взагалі та сільськогосподарського аналізу зокрема вказує на те, що лише близько 30% великих господарств Дніпропетровської області використовують окремі елементи аналітичної роботи. У той час як дрібні підприємства, кількість яких значно перевищує великі, не проводять систематичного аналізу виробничого процесу та господарської діяльності в цілому. Зазвичай такі господарства обмежуються підсумковим аналізом основних показників своєї діяльності за рік або виконують лише необхідні розрахунки фінансових показників для обґрунтування своєї платоспроможності при отриманні кредиту. Головний бухгалтер зазвичай виконує ці аналітичні завдання через обмежений обсяг таких робіт, і якість аналізу не завжди відповідає сучасним вимогам.

Основною недолікою підсумкового аналізу є те, що його результати не використовуються для оперативного контролю виробництва, зокрема для коригування та регулювання виробництва протягом року. Це створює потребу в бізнес-аналізі, який отримав значні можливості завдяки комп'ютеризації бухгалтерських процесів. Це дозволяє проводити аналіз великої бази даних підприємства та використовувати його результати для оптимізації виробництва та прийняття оперативних рішень.

Отже, в сучасних умовах конкурентного господарювання аграрні підприємства, спеціалізовані у галузі рослинництва, стикаються з великою кількістю викликів і завдань, які вимагають компетентного та стратегічного управлінського підходу. Управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві є складним та багатограним процесом, що базується на теоретичних основах, спрямованих на оптимізацію виробничих процесів, підвищення ефективності використання ресурсів та забезпечення стабільності у галузі сільськогосподарського виробництва.

Однією з ключових теоретичних основ управління галуззю рослинництва є поняття аграрного менеджменту. Аграрний менеджмент визначається як система стратегічних та тактичних дій, спрямованих на досягнення максимальної продуктивності та прибутковості в аграрному виробництві. Заснований на основних принципах ефективного використання ресурсів,

аграрний менеджмент визнає важливість оптимізації виробничих процесів, контролю якості продукції та взаємодії з ринками збуту.

Другою важливою теоретичною основою є концепція сучасного підходу до управління, яка базується на принципах системного аналізу. Системний підхід до управління рослинництвом дозволяє розглядати аграрне підприємство як інтегровану систему, де кожен елемент взаємодіє з іншими, впливаючи на загальні результати. Цей підхід сприяє глибокому розумінню внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на виробничий процес, і спрощує процес управління прийняттям стратегічних рішень [5].

Третій аспект теоретичних основ управління галуззю рослинництва включає принципи та методи ефективного планування та контролю. Врахування специфіки аграрного сектору передбачає використання методів, таких як MRP (Material Requirements Planning) та ERP (Enterprise Resource Planning), що дозволяють оптимізувати ланцюг постачання та виробничі процеси.

Важливим елементом управління рослинництвом є також інформаційна технологія. Впровадження сучасних інформаційних систем дозволяє автоматизувати багато аспектів управління, включаючи облік ресурсів, планування виробництва та моніторинг врожайності.

У висновку, теоретичні основи управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві визначаються комплексом підходів, що об'єднують аграрний менеджмент, системний аналіз, методи планування та контролю, а також інформаційні технології. Ці теоретичні засади є основою для розробки ефективних стратегій управління, спрямованих на досягнення високих показників продуктивності та конкурентоспроможності аграрного підприємства в умовах сучасного ринку.

РОЗДІЛ 2

УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В ТОВ «ХЛІБОДАР» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області

Товариство з обмеженою відповідальністю «Хлібодар» знаходиться в межах Сумського району Сумської області та спеціалізується в вирощуванні зернових культур, роздрібній торгівлі та наданні сільськогосподарських послуг.

Компанія була зареєстрована 10 лютого 2004 року і має статутний капітал у розмірі 20500 гривень. Це підприємство входить до категорії платників податку на додану вартість (ПДВ) четвертої групи. Згідно зі статтею 297 Податкового Кодексу України, платники єдиного податку звільняються від зобов'язань з нарахування, сплати та подання податкової звітності з ПДВ за операції з постачання товарів, робіт та послуг, якщо їхнє місце постачання знаходиться на митній території України. Це не стосується ПДВ, що сплачується фізичними та юридичними особами, що обрали ставку єдиного податку відповідно до положень статті 293 ПКУ. Також виняток становлять платники єдиного податку четвертої групи.

Компанія регулярно проводить заходи з підвищення кваліфікації свого персоналу, сприяючи ефективнішим управлінським процесам та зростанню продуктивності праці.

ТОВ «Хлібодар» функціонує як юридична особа відповідно до законодавства України. Основною метою підприємства є задоволення потреб його засновників та всього населення України в сільськогосподарській продукції та отримання прибутку в інтересах своїх засновників.

Основними напрямками діяльності ТОВ «Хлібодар» є культивування зернових (за винятком рису), бобових культур, сої, та продаж їхньої продукції.

Однією з ключових стратегій ТОВ «Хлібодар» є впровадження сучасної та високопотужної техніки в процеси виробництва. Це дозволяє підприємству забезпечити не лише ефективне виконання польових робіт, але й отримувати високі врожаї, що стає ключовим фактором в конкурентному середовищі.

Наведений підхід ТОВ «Хлібодар» не лише сприяє збільшенню обсягів виробництва, але й сприяє збереженню природних ресурсів та зменшенню впливу сільського господарства на навколишнє середовище. Системи точного землеробства та зелених технологій дозволяють оптимізувати використання ресурсів, знижуючи споживання енергії та розходи на виробництво.

Важливим етапом в розвитку рослинництва на ТОВ «Хлібодар» є постійна модернізація технічного парку. Впровадження новітніх технологій та високоефективної техніки є необхідним компонентом стратегії сталого

розвитку компанії. Це стає гарантією якісної продукції та здатності відповідати сучасним викликам ринку.

Усе враховуючи, впровадження сучасної та високопотужної техніки в рослинництво є стратегічно важливим кроком для підприємств, що домагаються успішності та конкурентоспроможності. ТОВ «Хлібодар» становить яскравий приклад того, як сучасні технології можуть сприяти не лише ефективному виробництву, але й сталому розвитку аграрного сектору.

Підприємство було створено з метою забезпечення сільськогосподарською продукцією народного господарства України та функціонує відповідно до Статуту та чинного законодавства України. Основні сфери діяльності підприємства, визначені статутом, включають вирощування та реалізацію продукції рослинництва та тваринництва, надання послуг населенню та іншим організаціям, торгівельну діяльність, а також виробництво та реалізацію несільськогосподарської продукції.

Грунтовий покрій господарства визначається наявністю потужних чорноземів, які характеризуються невеликим вмістом гумусу та мають глибину гумусного шару 100-120 см. Ці чорноземи насичені кальцієм і магнієм, мають нейтральну реакцію ґрунтового розчину (РН 6,0-7,2), створюючи оптимальні умови для вирощування сільськогосподарських культур.

Господарство включає виробничі підрозділи, такі як тракторна бригада, молочно-товарна ферма, ферма з вирощування молодняка великої рогатої худоби та свиноферма, а також обслуговуючі та допоміжні підрозділи, такі як автопарк, склади, тік, млин, деревообробний цех. Ці підрозділи розташовані в межах одного населеного пункту.

Для підвищення врожайності, підприємство використовує найвищої якості зерновий матеріал, високоякісні мінеральні та органічні добрива з метою збереження плідного шару ґрунту. На початку 2021 року площа посівів підприємства складає 2982 гектари, зокрема: 307 га - пшениці, 260 га - сої, 1400 га - кукурудзи, 36 га - багаторічних трав (для корму худоби) та 980 га - соняшнику.

Важливо відзначити, що всі ці земельні ділянки є в оренді від пайовиків та сільської ради відповідно до Земельного кодексу України від 1998 року, № 46-47, ст. 280. З метою розвитку, підприємство інвестує у сучасну, потужну техніку, яка дозволяє ефективно та якісно виконувати польові роботи з мінімізацією втрат для досягнення високих показників врожайності.

Технічний парк підприємства включає в себе трактори, зернозбиральні комбайни, жатки, дискові борони, сіялки, оприскувачі та іншу високоефективну техніку. Крім того, на території підприємства розташовані ферма, майстерні та зернові сховища. Підприємство постійно оновлює асортимент сортів зернових та технічних культур та здійснює покращення порід великої рогатої худоби. Продукція господарства реалізується переважно в межах області, з основною часткою реалізації в Сумському районі, а окремі види продукції експортуються через посередників.

Для забезпечення високої якості експортної продукції на підприємстві функціонують виробнича лабораторія та відділ контролю. Ці структури забезпечують контроль якості сировини та готової продукції, виконання нормативних витрат матеріальних ресурсів, відповідність продукції стандартам якості, зокрема в частині екологічно чистої продукції.

ТОВ «Хлібодар» є невеликим агропромисловим підприємством, яке базується на приватній власності його засновника та використовує орендні угоди для залучення найманих працівників. Організаційна структура ТОВ «Хлібодар» представлена у додатку А.

Структура виробленої продукції за видами сільськогосподарської продукції представлена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 -Структура виробленої продукції та її виробнича собівартість в ТОВ «Хлібодар»

	Показники за 2020 рік, тис. грн.	Показники за 2021 рік, тис. грн.	Показники за 2022 рік, тис. грн.	2022 р. у % до 2020 р.
Пшениця	5893,8	7283,4	10090,3	71,15
Кукурудза на зерно	27927,4	47048,4	54507,5	95,40
Боби сої	4130,7	7027,7	10258,0	148,48
Насіння соняшнику	13151,9	16454,5	14235,9	8,22

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.1 можемо зробити наступні висновки про те, що у 2020 році виробництво пшениці склало 5893,8 тис. грн. За рік 2021 спостерігається збільшення на 23,5%, до 7283,4 тис. грн. У 2022 році показник зростає на 38,5% порівняно з 2021 роком, до 10090,3 тис. грн. Отже, виробництво пшениці на ТОВ зростає, вказуючи на позитивну тенденцію та успішність в цьому напрямку.

У 2020 році вартість виробництва кукурудзи на зерно становила 27927,4 тис. грн. За рік 2021 спостерігається різке збільшення на 68,7%, до 47048,4 тис. грн. У 2022 році показник знову зріс, але вже на 15,9%, до 54507,5 тис. грн. Виробництво кукурудзи на зерно демонструє стабільний та значний ріст, що може бути пов'язано з попитом на цей вид продукції.

У 2020 році вартість виробництва бобів сої склала 4130,7 тис. грн. За рік 2021 показник збільшився на 70,1%, до 7027,7 тис. грн. У 2022 році спостерігається ще один суттєвий приріст на 46,0%, до 10258,0 тис. грн. Отже, виробництво бобів сої також відзначається істотним ростом, що може свідчити про успішне управління цим напрямком.

У 2020 році вартість виробництва насіння соняшнику склала 13151,9 тис. грн. За рік 2021 спостерігається збільшення на 25,2%, до 16454,5 тис. грн. У 2022 році показник зменшився на 13,4%, до 14235,9 тис. грн. Падіння виробництва насіння соняшнику у 2022 році може бути пов'язане з різкими змінами в ринкових умовах чи іншими факторами.

Отже, загальною тенденцією є зростання вартості виробництва сільськогосподарської продукції на ТОВ «Хлібодар» протягом трьох років. Це

свідчить про успішність стратегій компанії та вдале використання ресурсів для досягнення позитивних економічних результатів.

Зернові культури, як один із ключових компонентів сільського господарства, вимагають ретельного підходу до реалізації. Основними шляхами збуту зернових культур в ТОВ «Хлібодар» є різноманітні стратегії та методи, що охоплюють різні сфери економічного взаємодії.

По-перше, важливим напрямком реалізації є постачання продукції державі. Державні контракти можуть забезпечити стабільність та певний рівень прибутку для аграрних виробників, особливо в умовах регульованого ринку.

По-друге, здійснення торгів за регіональними контрактами відкриває можливості для аграрних виробників укладати угоди з підприємствами та організаціями в конкретному регіоні. Це сприяє розвитку місцевих економік і забезпеченню сталого споживчого попиту.

По-третє, участь у торгах на товарних біржах стає все більш популярним методом реалізації зернових культур. Сучасні технології та зручні інструменти біржових операцій надають фермерам визначати ціну продукції в залежності від ситуації на ринку, а також отримувати готівковий дохід від біржових угод.

По-четверте, реалізація продукції підприємствам споживчої кооперації та продаж населенню через корпоративні магазини дозволяє побудувати прямий зв'язок із споживачем, забезпечуючи якісний та прозорий збут продукції.

По-п'яте, відчуження продукції працівникам у формі оплати праці та укладання прямих угод з іншими організаціями, підприємствами є додатковими можливостями забезпечення ефективного використання зернових культур та збуту їхньої продукції.

Найновітнішою тенденцією в реалізації зернових культур є використання товарних бірж. Вони надають аграрним виробникам можливість активно участь в біржових операціях, де ціна на зерно визначається відповідно до ринкових умов. Це відкриває нові можливості для максимізації прибутковості та ефективного управління ризиками.

Отже, реалізація зернових культур через різноманітні шляхи відображає важливість гнучкості та адаптивності виробників до змін у ринкових умовах.

ТОВ «Хлібодар» співпрацює з такими організаціями як: Avgust, BASF, Ukravit.

Щодо кількості працівників в ТОВ «Хлібодар» (див. рисунок 2.1).

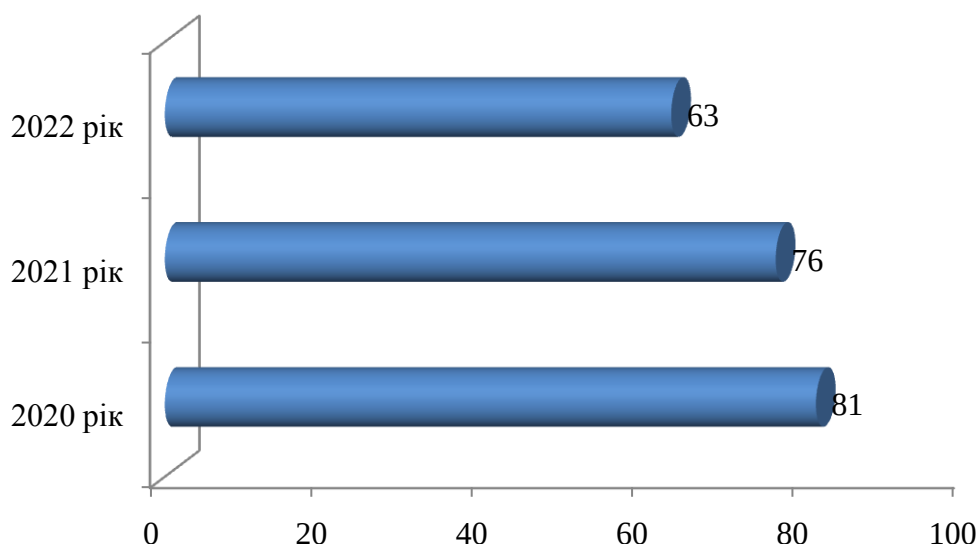

Рисунок 2.1 – Кількість працівників в ТОВ «Хлібодар»

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.1 можемо зробити наступні висновки про те, що у 2020 році кількість штатних працівників становила 81 особа. У 2021 році спостерігається невелике зменшення до 76 осіб. У 2022 році кількість штатних працівників ще більше зменшилась до 63 осіб.

Загальний тренд на зменшення кількості штатних працівників пов'язаний з різними факторами, такими як оптимізація бізнес-процесів, впровадження ефективніших технологій, зміни в стратегії компанії, а також економічні умови. Зменшення кількості штатних працівників є стратегічним рішенням ТОВ «Хлібодар» для оптимізації витрат, збільшення ефективності та адаптації до змін на ринку.

У компанії відбулися структурні зміни, реорганізація, а також автоматизація процесів, що призвели до меншої потреби у штатних працівниках.

В цілому, зменшення кількості штатних працівників вказує на динаміку компанії в контексті оптимізації та адаптації до змін.

Проведемо аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності в ТОВ «Хлібодар» (див. табл. 2.2)

Таблиця 2.2 - Аналіз показників ліквідності в ТОВ «Хлібодар»

Показник	Нормативне значення показника	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2022 р. у % до 2020 р.
Коефіцієнт поточної ліквідності	> 1	5,69	6,12	6,71	17,94
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,2	1,22	1,24	1,34	9,84
Коефіцієнт	0,6 – 0,8	3,41	3,62	3,81	11,73

швидкої ліквідності					
---------------------	--	--	--	--	--

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.4 можемо зробити наступні висновки про те, що у 2020 році коефіцієнт поточної ліквідності склав 5,69, у 2021 році відбулося збільшення до 6,12, а в 2022 році він ще зростає до 6,71. Збільшення коефіцієнта свідчить про те, що компанія має достатньо оборотних активів для покриття своїх поточних зобов'язань. Чим вищий коефіцієнт, тим більша ліквідність. Коефіцієнт абсолютної ліквідності в 2020 році становив 1,22, у 2021 році він трошки зріс до 1,24, а в 2022 році ще більше збільшився до 1,34. Зростання цього показника свідчить про те, що компанія має достатньо ліквідних активів, щоб покрити свої поточні зобов'язання, і може легко впоратися з можливими фінансовими труднощами. Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2020 році склав 3,41, у 2021 році зріс до 3,62, а в 2022 році він ще більше збільшився до 3,81. Знову ж таки, збільшення коефіцієнта свідчить про покращення ліквідності компанії, особливо в контексті готівкових та швидкозбіжних активів. Отже, всі три показники ліквідності демонструють позитивну тенденцію зростання з року в рік. Компанія виявляється спроможною ефективно управляти своїми ліквідними активами та використовувати їх для забезпечення платоспроможності в обличчі поточних зобов'язань. Зростання коефіцієнтів ліквідності може свідчити про стабільність та готовність компанії до різних фінансових викликів.

Таблиця 2.3 - Аналіз показників фінансової стійкості в ТОВ «Хлібодар»

Показник	Нормативне значення показника	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2022 р. у % до 2020 р.
Коефіцієнт фінансової автономії	> 0,5	5,69	5,72	6,11	7,38
Коефіцієнт фінансової залежності	< 2	1,15	1,24	1,32	14,78
Коефіцієнт фінансової стійкості	> 1	0,88	0,98	1,01	14,77
Коефіцієнт фінансового ризику	0,3 – 0,5	0,15	0,17	0,19	26,67
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	> 0,5	0,61	0,64	0,67	9,84
Коефіцієнт забезпеченості оборот. активів власними коштами	> 0,1	0,8	0,9	0,9	12,50
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	< 0,5	0,02	0,03	0,04	100

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.5 можемо зробити наступні висновки про те, що з 2020 по 2022 рік коефіцієнт фінансової автономії поступово зростає: від 5,69 до 6,11.

Зростання цього показника вказує на збільшення ролі власних коштів у структурі фінансування компанії.

Коефіцієнт фінансової залежності також зріс з 1,15 в 2020 році до 1,32 в 2022 році. Збільшення цього коефіцієнта може вказувати на збільшення обсягу позикового капіталу в порівнянні з власним.

Коефіцієнт фінансової стійкості зрос від 0,88 до 1,01 за рік. Збільшення цього показника свідчить про покращення фінансової стабільності компанії.

Коефіцієнт фінансового ризику також зрос від 0,15 до 0,19 протягом двох років. Збільшення цього показника може вказувати на збільшення рівня фінансового ризику.

Коефіцієнт маневрування власного капіталу також зрос від 0,61 до 0,67. Збільшення цього показника може свідчити про збільшення ефективності використання власного капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами залишався стабільним на рівні 0,9 протягом двох років.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу зріс від 0,02 до 0,04. Збільшення цього показника може свідчити про збільшення використання довгострокових позик у фінансуванні компанії.

Оже, фінансовий стан компанії зазначає певне зміцнення і зростання фінансової автономії, однак, варто враховувати, що збільшення фінансової залежності та ризику також відбувається.

Підвищення фінансової стійкості та маневрування власним капіталом свідчать про певний позитивний розвиток.

Таблиця 2.4 - Аналіз показників рентабельності в ТОВ «Хлібодар»

Показник	Нормативне значення показника	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2022 р. у % до 2020 р.
Рентабельність активів	> 0	0,3	0,4	0,6	100
Рентабельність власного капіталу	> 0	0,39	0,42	0,45	15,38
Рентабельність продажів	> 0	0,44	0,48	0,54	22,73
Рентабельність продукції	> 0	0,79	0,81	0,86	8,86

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.6 можемо зробити наступні висновки про те, що рентабельність активів зросла від 0,3 в 2020 році до 0,6 в 2022 році. Збільшення рентабельності активів свідчить про те, що компанія ефективно використовує свої активи для генерації прибутку.

Рентабельність власного капіталу також показала зростання від 0,39 в 2020 році до 0,45 в 2022 році. Це є позитивним сигналом для інвесторів, оскільки компанія здатна забезпечити зростання прибутковості власного капіталу. Рентабельність продажів також зросла з 0,44 в 2020 році до 0,54 в 2022 році. Це свідчить про те, що компанія ефективно управляє витратами та може забезпечити прибутковий оборот.

Рентабельність продукції відзначилася зростанням з 0,79 в 2020 році до 0,86 в 2022 році. Збільшення рентабельності продукції говорить про позитивні зміни в управлінні виробництвом та вартістю продукції.

Отже, усі чотири показники рентабельності вказують на позитивні тенденції та покращення фінансової продуктивності компанії протягом розглянутого періоду.

Зростання рентабельності активів та власного капіталу свідчить про здатність компанії до ефективного управління ресурсами та генерації прибутку. Проаналізувавши таблицю 2.7 можемо зробити наступні висновки про те, що з 2020 по 2022 рік коефіцієнт оборотності активів зрос з 0,96 до 1,1. Збільшення цього показника свідчить про те, що компанія ефективно використовує свої активи для генерації обороту.

Таблиця 2. 5 - Аналіз показників ділової активності в ТОВ «Хлібодар»

Показник	Нормативне значення показника	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2022 р. у % до 2020 р.
Коефіцієнт оборотності активів	збільшення	0,96	0,98	1,10	14,58
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	збільшення	4,26	4,37	4,62	8,45
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	збільшення	10,9	12,4	13,2	21,10

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	Збільшення	2,32	2,64	3,22	38,79
Коефіцієнт оборотності основних засобів	Збільшення	2,89	3,15	3,34	15,57
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення	1,25	1,36	1,38	10,40

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості також зрос від 4,26 в 2020 році до 4,62 в 2022 році. Збільшення цього показника вказує на покращення швидкості збирання коштів від покупців.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також зрос від 10,9 в 2020 році до 13,2 в 2022 році. Збільшення цього показника свідчить про те, що компанія має здатність відстрочки платежів і покращення умов взаєморозрахунків.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів також зрос від 2,32 в 2020 році до 3,22 в 2022 році. Збільшення цього показника може вказувати на покращення управління запасами та оптимізацію їх використання.

Коефіцієнт оборотності основних засобів також зрос від 2,89 в 2020 році до 3,34 в 2022 році. Збільшення цього показника свідчить про більш ефективне використання обладнання та активів компанії.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу показав зростання від 1,25 в 2020 році до 1,38 в 2022 році. Це вказує на те, що компанія здатна генерувати оборот від кожного долара власного капіталу більш ефективно.

Отже, усі показники оборотності свідчать про позитивні тенденції та покращення ефективності використання різних видів активів компанії. Покращення оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості може вказувати на оптимізацію умов платежів і отримання коштів від клієнтів та відстрочки платежів поставникам. Зростання оборотності активів та власного капіталу може свідчити про позитивний вплив на фінансову стійкість та рентабельність ТОВ «Хлібодар».

Для комплексної оцінки діяльності підприємства розглянемо ключові фінансово-економічні показники Товариства з обмеженою відповідальністю «Хлібодар», які представлені у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Основні фінансово-економічні показники ТОВ «Хлібодар» 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
Чистий дохід від реалізації продукції, грн.	112113	94505	81670	-30443	-27,5
Собівартість реалізованої продукції, грн.	(62670)	(58078)	62365	125035	-0,48
Чистий фінансовий	34576	19360	6256	-28320	-82,02

результат (прибуток) , грн.					
Необоротні активи, грн.	45767	42093	32609	-13158	-28,57
Оборотні активи, грн.	63123	81588	135149	72026	114,39
Власний капітал, грн.	72608	107184	126544	53936	74,62

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.8 можемо прийти до наступних висновків. З 2020 до 2022 року чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 30,443 грн. Це свідчить про погіршення продажів або зниження цін на продукцію.

Собівартість реалізованої продукції значно зросла в 2022 році порівняно з 2020 та 2021 роками. Збільшення собівартості пов'язане з ростом витрат на виробництво.

Чистий фінансовий результат впав на 28,320 грн в 2022 році порівняно з 2020 роком. Це свідчить про те, що витрати переважають над доходами, що є результатом збільшення собівартості.

Значення необоротних активів зменшилося на 13,158 грн від 2020 до 2022 року. Це свідчить про зменшення вартості довгострокових активів компанії. Оборотні активи значно зросли в 2022 році, що свідчить про розширення діяльності ТОВ «Хлібодар».

Власний капітал зріс на 53,936 грн від 2020 до 2022 року. Це є результатом збільшення чистого прибутку ТОВ «Хлібодар».

Отже, ТОВ «Хлібодар» стикнулася зі зменшенням чистого доходу та чистого фінансового результату. Збільшення собівартості вплине на загальну прибутковість. Розширення оборотних активів свідчить про стратегічне розширення бізнесу. Збільшення власного капіталу вказує на позитивні аспекти внутрішнього фінансування.

Таблиця 2.7 – Основні засоби ТОВ «Хлібодар» 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
Основні засоби, грн.	40916	36787	32600	-8316	-20,4
Первісна вартість	69314	72247	74264	4950	7,1
Знос	28398	35460	41664	13266	46,7

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.9 можемо прийти до наступних висновків.

З 2020 по 2022 рік вартість основних засобів зменшилась з 40916 до 32600 грн. Первісна вартість зросла з 69314 в 2020 році до 74264 в 2022 році. Зростання первісної вартості вказує на придбання нового обладнання.

Знос збільшився з 28398 в 2020 році до 41664 в 2022 році. Збільшення зносу вказує на підвищену експлуатацію активів.

2.2 Спеціалізація та організація виробництва продукції рослинництва

Основною спеціалізацією діяльності ТОВ «Хлібодар» є вирощування зернових (крім рису), бобових культур, сої та реалізація їхньої продукції. Підприємство було засноване з метою забезпечення сільськогосподарської продукцією українського господарства та діє відповідно до Статуту та чинного законодавства України. Основні напрямки діяльності підприємства, визначені у Статуті, включають вирощування та реалізацію рослинницької та тваринницької продукції, надання послуг населенню та іншим організаціям, торгівельну діяльність, а також виробництво та реалізацію несільськогосподарської продукції.

Спеціалізація виробництва ТОВ «Хлібодар» представлена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Спеціалізація виробництва ТОВ «Хлібодар»

Рослинництво	культивування зернових культур (за винятком рису) та вирощування насіння олійних рослин
	вирощування овочів, гарбузів, коренеплодів і бульбоплодів;
	вирощування інших одно- та дворічних культур.
Тваринництво	розведення молочної великої рогатої худоби;
	розведення овець;
Інше	допоміжна діяльність у рослинництві та тваринництві;
	післяурожайна діяльність;
	оброблення насіння для відтворення
	виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості;
	оптова торгівля зерном, насінням і кормами для тварин
	оптова торгівля зерном, насінням і кормами для тварин

Організація виробництва продукції рослинництва охоплює різноманітні аспекти, починаючи від вибору сільгоспугідь і закінчуючи плануванням збору врожаю та його подальшою обробкою.

Одним з ключових етапів виробництва рослинницької продукції є вибір та обробка ґрунту. Вірний вибір сільгоспугідь та їх оптимальна обробка визначають величезний вплив на урожайність та якість продукції в ТОВ «Хлібодар».

Вибір та обробка ґрунту для зернових культур є ключовими етапами сільськогосподарського виробництва, визначаючи величезний вплив на урожайність та якість зерна. Для досягнення оптимальних результатів необхідно уважно підходити до цих процесів, враховуючи різноманітні аспекти, такі як тип ґрунту, його структура, рівень кислотності, інтенсивність опадів та інші чинники.

Визначальним аспектом є вибір підходящих сільгоспугідь для вирощування зернових культур. Різні зернові вимагають різних умов для найкращого зростання. Наприклад, пшениця та ячмінь можуть добре рости в різних типах ґрунту, в той час як кукурудза може вимагати більш вологих та дренованих ґрунтів. Також важливо враховувати структуру ґрунту та його плодючість.

Використання ґрунтозахисних культур та внесення органічних добрив може покращити структуру ґрунту, збільшуючи його плодючість та здатність утримувати вологу. Один з критичних етапів – це підготовка ґрунту перед посівом.

Перший крок - це видалення залишків попередніх культур та попередження розвитку бур'янів. Це буде досягнуто використанням спеціальних обробних інструментів, таких як борона чи плуг.

Далі слід розглядати методи обробки ґрунту. Мінімальна обробка вибрана для зменшення ерозії та збереження структури ґрунту. З іншого боку, глибока обробка використана для покращення роботи ґрунтового профілю та збільшення доступу коренів рослин до поживних речовин.

Важливо також враховувати техніку консервуючого землеробства, яка спрямована на збереження ґрунтового покриву для запобігання ерозії та втрати вологи.

Крім цього, варто враховувати вплив ротації культур та внесення органічних добрив на стан ґрунту. Ротація культур дозволяє уникнути виснаження ґрунту та покращити його структуру, а органічні добрива сприяють збереженню плодючості та біологічного балансу.

Сучасні технології вирощування рослин відкривають перед сільськогосподарськими виробниками нові можливості для оптимізації процесів та максимізації урожайності. Однією з ключових переваг цих технологій є їх здатність враховувати індивідуальні властивості ґрунту та створювати оптимальні умови для росту рослин.

Технології вирощування рослин на сучасному етапі дозволяють аналізувати індивідуальні характеристики ґрунту на кожній ділянці окремо. Системи зонування дозволяють враховувати різноманітні параметри, такі як структура ґрунту, його склад, рівень вологи та кислотності. Це робить можливим точне регулювання внесення добрив, рівнів поливу та інших агротехнічних параметрів для оптимального зростання кожного виду рослин.

Використання сенсорів та систем збору даних є ще однією важливою складовою сучасних технологій. Спеціалізовані сенсори можуть вимірювати параметри, такі як вологість ґрунту, температура, рівень поживних речовин і навіть фізіологічні показники рослин. Ці дані збираються в реальному часі і використовуються для автоматичного регулювання систем поливу, внесення добрив та інших факторів вирощування.

Системи аеропоніки та гідропоніки використовують водний розчин з добривами, що надає можливість індивідуального дозування елементів живлення для кожної рослини. Ці технології дозволяють контролювати умови росту безпосередньо навколо кореневої системи, забезпечуючи оптимальне надходження поживних речовин.

Використання аналітики та методів машинного навчання також стає невід'ємною частиною новітніх технологій в сільському господарстві.

Алгоритми можуть аналізувати великі обсяги даних, враховуючи історію вирощування та зовнішні фактори, і робити прогнози щодо оптимальних агротехнічних заходів для кожної ділянки.

Ці технології не лише підвищують ефективність вирощування рослин, але також сприяють сталому розвитку сільськогосподарського сектору. Зменшення використання хімічних добрив, оптимізація витрат води та запобігання ерозії ґрунту стають результатом впровадження сучасних технологій.

Отже, сучасні технології вирощування рослин дозволяють враховувати індивідуальні властивості ґрунту, створюючи оптимальні умови для росту рослин та забезпечуючи ефективне та стає виробництво сільськогосподарської продукції.

Вибір насіння є іншим ключовим етапом у процесі виробництва рослинницької продукції в ТОВ «Хлібодар».

Сортова чистота та стійкість до хвороб та шкідників визначають успіх вирощування. Врахування кліматичних та ґрунтових умов регіону також важливо для вибору насіння, яке максимально адаптоване до місцевих умов.

Процес вирощування рослин включає посів, догляд та використання добрив. Організація правильного графіку поливу, використання органічних та мінеральних добрив допомагає забезпечити оптимальні умови для росту та розвитку рослин, що впливає на високу якість та кількість врожаю.

Так розглянемо більш детально процес посіву пшениці.

Посів пшениці – це ключовий етап вирощування цієї важливої зернової культури. Процес посіву включає в себе кілька етапів, починаючи від підготовки ґрунту і закінчуючи висіванням насіння.

Нижче наведено загальний огляд процесу посіву пшениці:

1. Підготовка ґрунту. Перший крок - це підготовка ґрунту. Це включає в себе видалення залишків попередніх культур, бур'янів та рівномірне розгладжування поверхні поля. Деякі сільськогосподарські техніки використовують плуги чи борони для обробки верхнього шару ґрунту та покращення його структури.

2. Вибір сорту та насіння. Важливим етапом є вибір сорту пшениці та насіння. Сорт повинен відповідати кліматичним та ґрунтовим умовам регіону. Добре підібране насіння має визначену якість та стійкість до хвороб.

3. Розрахунок кількості насіння. Оптимальна густота посіву є ключовою для забезпечення максимальної урожайності. Це визначається типом ґрунту, кліматом і видом пшениці.

4. Висівання. Висівання насіння може виконуватися різними методами, такими як тракторні сівалки чи пневматичні сівалки. Сучасні технології дозволяють точне розміщення насіння на полі з урахуванням оптимальних відстаней та глибини посіву.

5. Глибина посіву. Глибина посіву також є важливим аспектом. Вона залежить від типу ґрунту, вологості та типу пшениці. Глибоке посівання є важливим у сухих умовах, тоді як у вологих областях є обрана менша глибина.

6. Полив та захист. Після висівання може бути застосований полив для забезпечення достатньої вологості для проростання насіння. Крім того, може бути застосовано заходи захисту від шкідників та хвороб для забезпечення здоров'я рослин.

7. Догляд за посівами. Після посіву важливо проводити регулярний моніторинг стану полів. Це включає в себе контроль за розвитком рослин, вчасне поливання, внесення добрив та захист від хвороб і шкідників.

Отже, посів пшениці – це складний процес, який вимагає врахування багатьох факторів. Сучасні технології дозволяють виконувати цей процес більш точно та ефективно, забезпечуючи оптимальні умови для росту пшениці та максимізації врожаю.

Однак існують також і виклики, що стоять перед організацією виробництва продукції рослинництва. Зокрема, збільшення попиту призводить до необхідності підвищення продуктивності та використання новітніх технологій.

Інновації у галузі сільського господарства, такі як використання дронів для моніторингу полів, агроінформаційні системи та точне землеробство, дозволяють ефективніше використовувати ресурси та зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Організація виробництва рослинницької продукції також повинна враховувати аспекти сталого розвитку. Збалансоване використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття та впровадження екологічно чистих технологій стають необхідними умовами для забезпечення стабільного виробництва та довгострокового збереження навколишнього середовища.

У висновку зазначимо, що організація виробництва продукції рослинництва ТОВ «Хлібодар» вимагає комплексного підходу та поєднання сучасних технологій, наукових досліджень та врахування принципів сталого розвитку. Тільки такий підхід дозволяє не лише задовольняти сучасні потреби суспільства у продуктах рослинництва, але й забезпечувати збалансованість та стійкість агропромислового виробництва у майбутньому.

2.3 Аналіз виробничо-економічних показників та кінцевих результатів діяльності підприємства ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області

Вивчення показників ефективності виробництва та економічних результатів діяльності підприємства ТОВ «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області має велике значення для аналізу досліджуваного підприємства.

Проведемо аналіз показників ефективності виробництва та економічних результатів діяльності підприємства ТОВ «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області. Аналіз здійснимо на основі ф. 50. (див. додаток 3-К). Проаналізувавши таблицю 2.11 можемо прийти до наступних висновків, що за тривалий період з 2020 по 2022 рік виробнича собівартість зросла на 36,616,50

грн. Це збільшення є результатом різного впливу різних компонентів собівартості.

Прямі матеріальні витрати значно зросли на 27,579,80 грн з 2020 по 2022 рік. Збільшення витрат пов'язане зі зростанням обсягів виробництва.

Прямі витрати на оплату праці також зросли на 1,656,90 грн з 2020 по 2022 рік. Це пов'язано зі зростанням заробітної плати.

Таблиця 2.9 – Структура собівартості продукції рослинництва – усього, ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
Виробнича собівартість виробленої продукції	52475,2	78424,4	89 091,7	36616,50	69,92
Прямі матеріальні витрати, усього	26864,7	41545,3	54 444,5	27579,80	102,15
Прямі витрати на оплату праці	1081,3	3851,1	2 738,2	1656,90	152,05
Інші прямі витрати та загальновиробничі витрати	24529,2	33028,0	31 909,0	7379,80	30,04
Собівартість реалізованої продукції	49 950,8	34819,5	60 588,1	10637,30	21,31
Витрати на збут	5937,6	4017,2	7 948,4	2010,80	33,78

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Інші прямі витрати та загальновиробничі витрати зросли на 7,379,80 грн. Збільшення цих витрат пов'язане з різноманітними факторами, такими як зростання цін.

Загальна собівартість реалізованої продукції значно зросла на 10,637,30 грн. Це визначає загальні виробничі витрати, витрати на збут та інші складові вартості продукції.

Витрати на збут зросли на 2,010,80 грн за три роки. Збільшення цих витрат пов'язане з розширенням маркетингових зусиль, а також зростанням витрат на реалізацію продукції.

Отже, загальна виробнича собівартість і витрати на реалізовану продукцію зросли протягом трьох років. Зростання прямих матеріальних витрат та інших витрат свідчить про вплив змін вартості ресурсів та інших виробничих факторів. Збільшення витрат на збут пов'язане з маркетинговими діями.

Проаналізувавши таблицю 2.10 можемо зробити наступні висновки, про те що з 2020 по 2022 рік виробнича собівартість значно зросла на 30,776,60 грн. Це є результатом збільшення витрат на виробництво або зміни в структурі виробничих витрат.

Таблиця 2.10 – Структура собівартості культури зернові та зернобобові, ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		

Виробнича собівартість виробленої продукції	33821,2	54 331,8	64 597,8	30776,60	90,97
Прямі матеріальні витрати, усього	17008,9	28 477,9	41 712,1	24703,20	145,71
Прямі витрати на оплату праці	656,4	1 976,3	1 608,2	951,80	145,68
Інші прямі витрати та загальновиробничі витрати	16155,9	23 877,6	21 277,5	5121,60	31,68
Собівартість реалізованої продукції	37326,7	22 015,8	52 137,6	14810,90	39,62
Витрати на збут	4437,0	2 540,1	6 839,8	2402,80	54,23

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Прямі матеріальні витрати зросли на 24,703,20 грн з 2020 по 2022 рік. Це свідчить про зростання витрат на сировину. Прямі витрати на оплату праці також зросли на 951,80 грн за три роки. Збільшення цих витрат пов'язане з ростом заробітної плати та збільшення штату працівників.

Інші прямі витрати та загальновиробничі витрати зросли на 5,121,60 грн. Збільшення цих витрат пов'язане з зростанням загальних витрат. Загальна собівартість реалізованої продукції значно зросла на 14,810,90 грн. Це вказує на вплив виробничих витрат, а також змін в собівартості продукції.

Витрати на збут також зросли на 2,402,80 грн. Збільшення цих витрат пов'язане з розширенням маркетингових заходів. Отже, виробнича собівартість та собівартість реалізованої продукції взагалі зросли, що може вказувати на збільшення витрат на виробництво. Зростання прямих матеріальних витрат та інших прямих витрат свідчить про зміни в вартості ресурсів та інших виробничих факторів. Збільшення витрат на збут може вказувати на зусилля ТОВ «Хлібодар» у підтримці та розвитку ринку для їхньої продукції.

Таблиця 2.11 – Наявність і рух продукції сільського господарства (культури зернові та зерновобобові) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
Обсяг продукції наявної на початок року	14028	2922	58168	44140	314,27
Обсяг продукції, що надійшла протягом року	168684	130599	189139	20455	12,13
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	32108	30240	622	-31486	-98,06
Обсяг продукції що вибула протягом року	179790	75353	113317	-66473	-37,07

Обсяг продукції переробленої на власних потужностях та переданої для перероблення на давальницьких засадах	440	294	0	-440	-33,18
Обсяг продукції витраченої для посіву	2827	1457	1489	-1338	-47,31

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Проаналізувавши таблицю 2.12 можемо зробити наступні висновки, про те що обсяг продукції наявної на початок року значно збільшився в 2022 році на 44,140 одиниць порівняно з попереднім роком. Це свідчить про стратегічне накопичення запасів.

Загальний обсяг продукції, що надійшла протягом року, зросла, особливо в 2022 році, з відхиленням у позитивному напрямку на 20,455 одиниць. Це є результатом збільшення виробництва.

Видно, що обсяг продукції або отриманої іншим шляхом спостерігається велике відхилення у 2022 році, зі значущим зменшенням на 31,486 одиниць. Це пов'язано зі стратегією управління постачанням.

Зменшення обсягу продукції, що вибула протягом року, особливо велике в 2022 році, з відхиленням у негативному напрямку на 66,473 одиниці. Це викликано зменшенням виробництва. Помітне зменшення обсягів продукції переробленої на власних потужностях та переданої для перероблення на давальницьких засадах в 2022 році, з відхиленням у негативному напрямку на 440 одиниць. Це свідчить про зменшення обсягів виробництва. Видно також, що обсяг продукції, витрачений для посіву, значно зменшився в 2022 році, з відхиленням у негативному напрямку на 1,338 одиниць. Це пов'язано зі змінами в стратегіях використання продукції.

Таблиця 2.12 – Наявність і рух продукції сільського господарства ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2021 рр

Показник	Рік		Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021		
Обсяг продукції наявної на початок року	13013	222	-12791	-98,3
Обсяг продукції, що надійшла протягом року	37860	31139	-6721	-17,8
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	21111	9894	-11217	-53,2
Обсяг продукції що вибула протягом року	50651	26647	-24004	-47,3
Обсяг продукції переробленої на власних потужностях та переданої для перероблення на давальницьких засадах	200	16	-184	-92
Обсяг продукції витраченої для посіву	2477	1172	-1305	-52,7

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Аналізуючи таблицю 2.14, можна зробити наступні висновки. Обсяг продукції наявної на початок року має значуще відхилення у від'ємному напрямку у 2021 році (-12,791). Це є результатом стратегічних рішень щодо зменшення запасів. У обсязі продукції, що надійшла протягом року також спостерігається від'ємне відхилення у 2021 році (-6,721). Це свідчить про зменшення обсягів закупівель. У обсязі продукції або отриманої іншим шляхом спостерігається велике відхилення у від'ємному напрямку (-11,217) у 2021 році. Це пов'язано зі зменшенням обсягів отриманої продукції від сторонніх постачальників. Показники обсягу продукції що вибула протягом року мають велике відхилення у від'ємному напрямку у 2021 році (-24,004). Це є результатом зменшення обсягів виробництва. Велике відхилення бачимо у обсязі продукції переробленої на власних потужностях та переданої для перероблення на давальницьких засадах яке відбувається у від'ємному напрямку у 2021 році (-184). Це вказує на зменшення потреби у власній переробці. Маємо також від'ємне відхилення обсягу продукції витраченої для посіву у 2021 році складає (-1,305). Це свідчить про зменшення обсягів використання продукції для посіву. Загальною тенденцією є зменшення обсягів продукції в більшості категорій у 2021 році.

Проаналізуємо наявність і рух продукції сільського господарства (пшениця) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2022 рр.

Таблиця 2.13 – Наявність і рух продукції сільського господарства (пшениця) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	21111	9894	20	-21091	-99,91
Обсяг продукції що вибула протягом року	50651	26647	2372	-48279	-95,30
Обсяг продукції витраченої для посіву	2477	1172	1199	-1278	-51,60

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Аналізуючи таблицю 2.15, можна зробити наступні висновки про те, що у 2020 році обсяг продукції або отриманої іншим шляхом був 21,111 одиниць. У 2021 році цей обсяг значно зменшився до 9,894 одиниць, а в 2022 році став майже символічним (20 одиниць). Відхилення від 2020 до 2022 року становить -21,091 одиниця, що свідчить про дуже суттєве зменшення обсягу продукції або отриманої іншим шляхом.

Обсяг продукції, що вибула протягом року, зменшився з 50,651 одиниці в 2020 році до 26,647 одиниць в 2021 році і 2,372 одиниць в 2022 році.

Відхилення від 2020 до 2022 року становить -48,279 одиниць, що свідчить про значне зменшення обсягу продукції, яка вибула протягом року. Обсяг продукції, витраченої для посіву, зменшився з 2,477 одиниць в 2020 році до 1,172 одиниць в 2021 році і 1,199 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -1,278 одиниць, що свідчить про зменшення обсягу продукції, витраченої для посіву.

Отже, загальний обсяг продукції або отриманої іншим шляхом суттєво зменшився з 2020 по 2022 рік. Обсяг продукції, що вибула протягом року, також зазнав значного зменшення. Проаналізуємо наявність і рух продукції сільського господарства (кукурудза на зерно) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр.

Таблиця 2.14 – Наявність і рух продукції сільського господарства (кукурудза на зерно) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	10997	20307	375	-10622	-96,57
Обсяг продукції що вибула протягом року	128986	48706	110945	-18041	-13,97
Обсяг продукції витраченої для посіву	314	285	290	-24	-7,64

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Аналізуючи таблицю 2.15, можна зробити наступні висновки про те, що обсяг продукції або отриманої іншим шляхом збільшився з 10,997 одиниць в 2020 році до 20,307 одиниць в 2021 році, але різко зменшився до 375 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -10,622 одиниці, що свідчить про дуже суттєве зменшення обсягу продукції.

Обсяг продукції, що вибула протягом року, збільшився з 128,986 одиниць в 2020 році до 48,706 одиниць в 2021 році, але різко зросла до 110,945 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -18,041 одиниць, що свідчить про зменшення обсягу продукції, що вибула протягом року. Обсяг продукції, витраченої для посіву, майже не змінився, зменшившись лише на 24 одиниці з 2020 по 2022 рік. Це свідчить про стабільність витрат на посівні матеріали.

Отже, обсяг продукції або отриманої іншим шляхом та обсяг продукції, що вибула протягом року, показують значний ріст у 2021 році, але різкий спад в 2022 році. Обсяг продукції, витраченої для посіву, майже не змінився. Загально, від'ємні відхилення свідчать про складнощі, а також нестабільність виробничих процесів. Проаналізуємо наявність і рух продукції сільського

господарства (Боби сої) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2022 рр.

Таблиця 2.16 – Наявність і рух продукції сільського господарства (Боби сої) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	668	453	479	-189	-28,29
Обсяг продукції що вибула протягом року	8116	6895	2128	-5988	-73,89
Обсяг продукції витраченої для посіву	512	453	958	446	87,11

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Отже, проаналізувавши таблицю 2.17, можемо дійти до наступних висновків. Обсяг продукції або отриманої іншим шляхом зменшився з 668 одиниць в 2020 році до 453 одиниць в 2021 році, і подальше збільшився до 479 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -189 одиниць, що свідчить про зміни у виробництві, але відхилення є меншим у 2022 році порівняно з 2021 роком.

Обсяг продукції, що вибула протягом року, зменшився з 8,116 одиниць в 2020 році до 6,895 одиниць в 2021 році, і подальше різко збільшився до 2,128 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -5,988 одиниць, що свідчить про значний спад в обсягу продукції, що вибула протягом року, але з невеликим покращенням у 2022 році порівняно з 2021 роком.

Обсяг продукції, витраченої для посіву, збільшився з 512 одиниць в 2020 році до 453 одиниць в 2021 році і значно зросли до 958 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить 446 одиниць, що свідчить про значне збільшення витрат на посівні матеріали у 2022 році.

Отже, обсяг продукції або отриманої іншим шляхом і обсяг продукції, що вибула протягом року, зазнали змін протягом трьох років. Витрати на посівні матеріали значно зросли у 2022 році, що свідчить про стратегічні рішення щодо аграрної діяльності.

Таблиця 2.17 – Наявність і рух продукції сільського господарства (насіння соняшнику) ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області 2020-2022 рр

Показник	Рік			Відхилення (+/-)	2022 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022		
У тому числі обсяг продукції або отриманої іншим шляхом	23	47	29	6	26,09
Обсяг продукції що	15830	21671	8837	-6993	-44,17

вибула протягом року					
Обсяг продукції витраченої для посіву	24	47	29	5	20,83

Джерело: сформовано автором на основі оперативних даних ТОВ «Хлібодар»

Аналізуючи таблицю 2.18, можна зробити наступні висновки про те, що обсяг продукції або отриманої іншим шляхом збільшився з 23 одиниць в 2020 році до 47 одиниць в 2021 році, але подальше зменшився до 29 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить 6 одиниць, і в цілому, обсяг продукції зменшився в 2022 році порівняно з 2021 роком.

Обсяг продукції, що вибула протягом року, збільшився з 15,830 одиниць в 2020 році до 21,671 одиниць в 2021 році, але значно зменшився до 8,837 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить -6,993 одиниць, що свідчить про суттєвий спад в обсягу продукції, що вибула протягом року, в 2022 році порівняно з 2021 роком.

Обсяг продукції, витраченої для посіву, збільшився з 24 одиниць в 2020 році до 47 одиниць в 2021 році, але подальше зменшився до 29 одиниць в 2022 році. Відхилення від 2020 до 2022 року становить 5 одиниць, і в цілому, обсяг продукції для посіву зменшився в 2022 році порівняно з 2021 роком.

Отже, обсяг продукції вказує на коливання протягом трьох років, зі збільшенням у 2021 році та подальшим зменшенням у 2022 році. Обсяг продукції, що вибула протягом року, суттєво зменшився у 2022 році порівняно з 2021 роком. Обсяг продукції, витраченої для посіву, також зменшився в 2022 році порівняно з 2021 роком.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВА У РОСЛИННИЦЬКИХ ГАЛУЗЯХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 Впровадження оперативного планування виробничих процесів в ТОВ «Хлібодар»

Управління виробничими процесами на сільськогосподарському підприємстві передбачає вирішення конкретних завдань, обумовлених специфікою галузі. Найбільш дієвим напрямком менеджменту є оперативний менеджмент.

Операційне управління базується на стратегії компанії і включає розробку операційних цілей і планів дій, які необхідно чітко виконувати та постійно контролювати. Його мета забезпечити ефективне здійснення виробничого процесу з урахуванням усіх його особливостей. Вона здійснюється за п'ятьма основними напрямками:

- 1) допомога з інформацією (аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, дослідження ринку тощо);
- 2) управління працею (організація виробничих процесів, розробка мережових планів, планів-графіків, видача нарядів, контроль витрат на виробництво тощо);
- 3) логістичне та комерційне управління;
- 4) фінансовий менеджмент (фінансове планування);
- 5) управління людськими ресурсами (підбір, навчання тощо).

У ТОВ «Хлібодар», яке виконує більшість специфічних завдань, пов'язаних з характеристикою сільськогосподарського виробництва, є планування технологічних процесів і регулювання виробництва (рис. 3.1).

Оперативно-виробниче планування є останнім етапом системи прогнозування і планування сільськогосподарського підприємства і забезпечує уточнення і деталізацію річного (поточного) планування, своєчасне доведення до виконавців, досягнення злагодженої роботи всіх підрозділів і виготовлення продукції. високоякісні продукти. в наданих кількостях. методи виробництва.

Рис. 3.1 - Ключові завдання оперативного управління ТОВ «Хлібодар»

Джерело: сформовано автором

Запропонована система планування сільськогосподарського виробництва (рис. 3.2) формує ефективність виробництва в ТОВ «Хлібодар».

Ефективність системи планування виробництва підприємства характеризується зміною основних показників виробництва, темпів роботи та рівномірного навантаження всіх підрозділів протягом планового періоду.

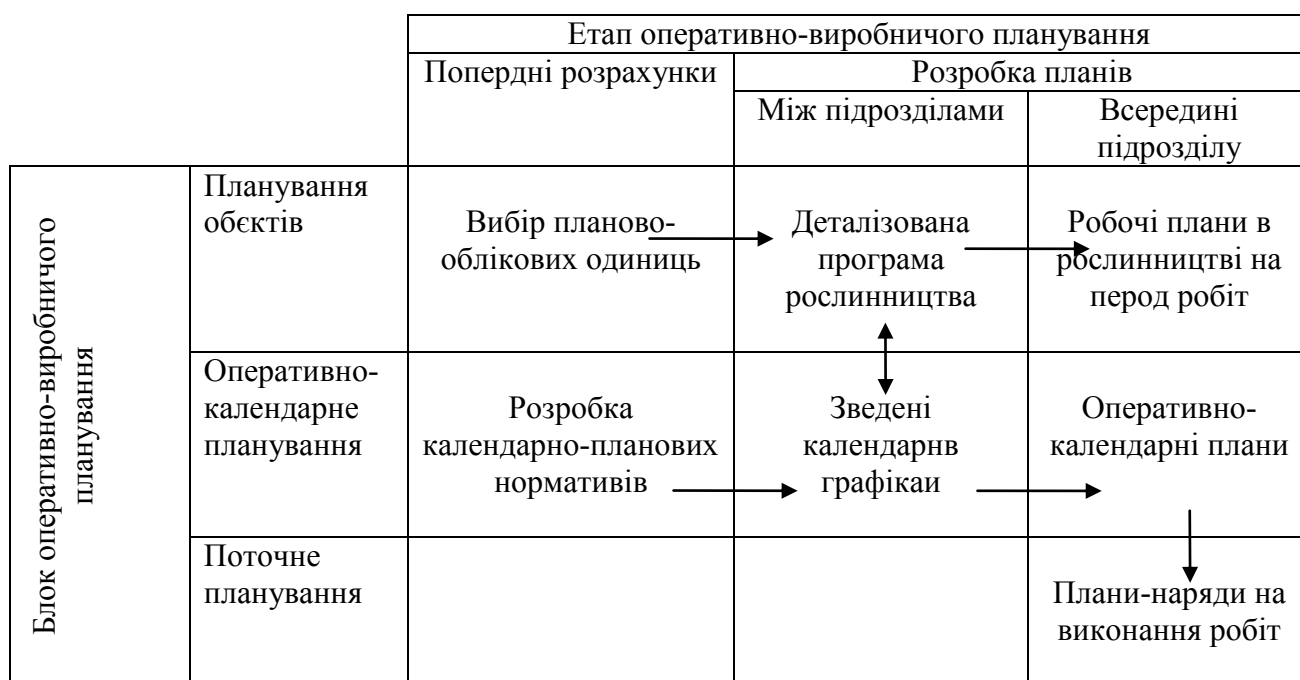

Рис. 3.2 - Система оперативно-виробничого планування в ТОВ «Хлібодар»

Джерело: сформовано автором

Вибір операцій і системи планування виробництва визначається: видом і масштабами виробництва; властивостями продукту; рівнем уніфікації роботи; плануванням витрат і результатів; виробничо-організаційною структурою підприємства тощо. При цьому перевага віддається системі, яка дозволяє найбільш ефективно вирішувати завдання оперативного управління виробництвом.

Основні завдання оперативного планування та виробництва в ТОВ «Хлібодар» це:

- 1) дотримання необхідних пропорцій між роботою, технічними засобами, матеріальними ресурсами;
- 2) затвердження календаря всіх сільськогосподарських робіт, їх технічного та матеріального забезпечення;
- 3) ефективне використання виробничих ресурсів за рахунок раціональної організації робочих процесів, якісного виконання технологічних операцій.

Розрізняють такі види оперативних виробничих планів: плани роботи в рослинництві за періодами роботи; квартальні, місячні, декадні плани сільськогосподарської та сервісної діяльності; оперативні плани та виробничі графіки; робочий час для роботи.

Виробнича програма ТОВ «Хлібодар» містить дані про склад ґрунту та план заходів щодо його покращення, структуру посівних площ, рівень урожайності та планові заходи щодо її підвищення, валовий збір та баланс продукції.

Розклади роботи в сільськогосподарському виробництві на періоди індивідуальних сільськогосподарських робіт включають:

- 1) перелік та обсяги робіт у хронологічному порядку та агротехнічні вимоги до їх виконання. Карти процесів є вихідним матеріалом для планів роботи. Графіки роботи по кожній культурі окремо визначають порядок і обсяг робіт для всіх культур;
- 2) кількість робочих днів, необхідних для виконання зазначеного обсягу робіт в оптимальних агротехнічних умовах;
- 3) склад підрозділів, їх змінна добова та сезонна продукція;
- 4) добові потреби в робочій силі, трактори, машини, комбайни, автомобілі та інші засоби.

У галузях, де немає чітко визначеної сезонності роботи і де продукція поставляється майже цілий рік (захищені землі, тваринництво, промислове виробництво), немає необхідності складати графіки роботи, квартальні, місячні, декадні плани виробництва та збуту. розробляються та розраховуються потреби в ресурсах.

Для формування системи планів роботи в ТОВ «Хлібодар», необхідно скласти зведені графіки потреби в ресурсах і визначити дні найбільшого навантаження. Потім їх нівелюють, змінюючи календарні дати окремих робіт у межах допустимих норм. У разі потреби планують залучати додаткове обладнання та обслуговуючий персонал або, навпаки, надавати послуги іншим господарствам. На основі зведених виробничих планів формуються плани роботи цехового графіка на планові періоди.

Плановий період при створенні оперативних і календарних планів в ТОВ «Хлібодар» необхідно вибрати: 1) у рослинництві - періоди підготовки ґрунту, сівби, догляду за рослинами, збирання врожаю тощо; 2) у тваринництві - місяць, квартал або період утримання (ферми, пасовище).

Плани-замовлення, плани-маршрути виконання робіт у рослинництві та декадні плани виконання робіт у тваринництві та допоміжних підрозділах є експлуатаційними та виробничими планами на найближчу перспективу.

Усі види оперативно-виробничих планів взаємопов'язані та реалізуються на рівні планування та управління виробництвом (рис. 3.3).

Мета виробничого рівня – виконати роботу вчасно з урахуванням непередбачених обставин (погодні умови, вихід з ладу обладнання тощо), мінімізуючи витрати виробництва та втрати продукції. Об'єктами планування є: відділи, майстерні, бригади, центральна ремонтна майстерня та пересувна ремонтна техніка, гаражі, магазини запчастин тощо.

На основі графіків роботи на періоди рослинництва, квартальних і місячних графіків роботи на фермах і допоміжних підрозділах, зведених календарних графіків виробництва готується комплекс взаємопов'язаних робіт з підготовки, прийняття та виконання рішень, засобів і прийомів управління, їх виконання і контролю виробничих процесів.

Контроль сільськогосподарського виробництва – система безперервного моніторингу та оперативного регулювання виробництва для забезпечення

виконання плану відповідно до розробленого зведеного виробничого плану з урахуванням особливостей сільськогосподарського виробництва. Завдання диспетчеризації включають оперативний облік, контроль і аналіз, регулювання роботи та мотивацію.

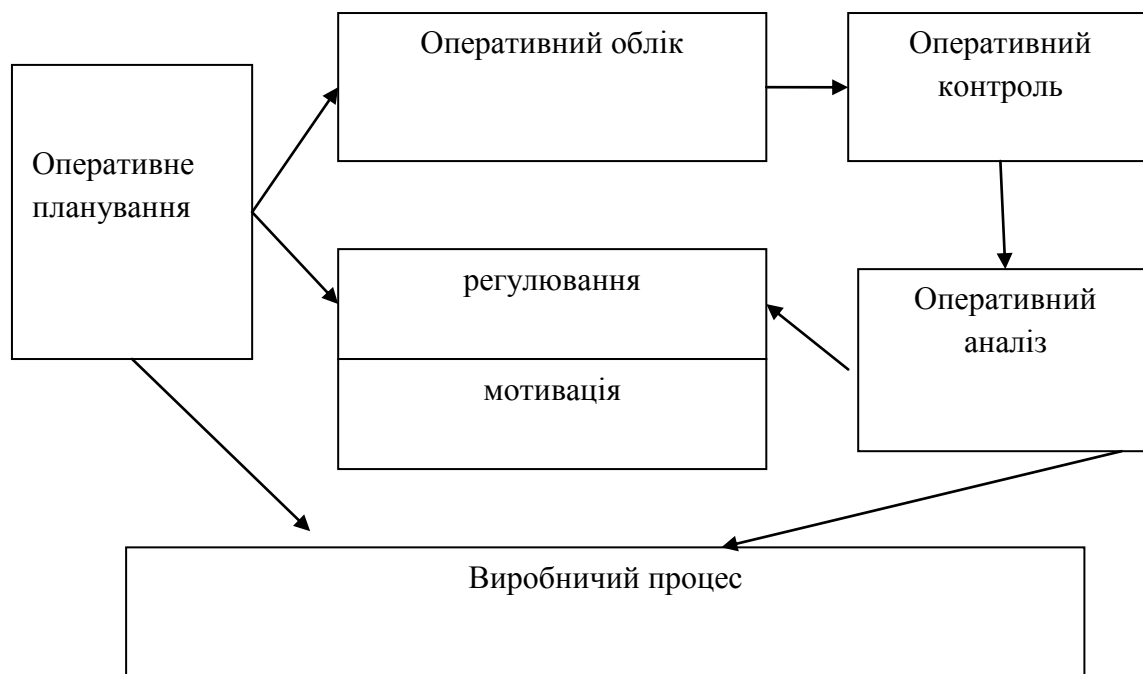

Рис. 3.3 - Оперативно-виробниче планування у ТОВ «Хлібодар»
Джерело: сформовано автором

Управлінський облік в ТОВ «Хлібодар» мають здійснювати бухгалтери, помічники бухгалтерів, бригадири та інші начальники головних управлінь за результатами відповідних вимірювань, збору оперативних звітів, звітів, телеметричної інформації та спостережень виробничим персоналом. Інформація про хід роботи, продукти та інші дані надходить безпосередньо від осіб, відповідальних за обробку та передачу звітних даних до відділу формування звіту. Розрізняють такі види оперативної облікової інформації: адміністративна та управлінська інформація, технологічна інформація, інформація про персонал тощо.

Завдання оперативного управління в ТОВ «Хлібодар» – це своєчасне виявлення відхилень від плану, недоліків в організації виробничих процесів, визначення причин трудових правопорушень з метою розробки відповідних заходів щодо їх усунення. Як правило, в ТОВ «Хлібодар» контроль здійснюється лише в особливо важливих сферах діяльності Використовуються такі види контролю: а) кількісний – перевірка проміжних/кінцевих результатів; б) якісний – перевірка стану об'єкта або його частин, якості роботи, відповідності з технологією виробництва та ін.) термінові - переглянути графік виконання окремих робіт, виконання управлінських рішень.

Операційний аналіз включає економічний, технологічний,

організаційний, соціально-економічний та інші аспекти господарської діяльності. Зміст аналізу полягає у зіставленні фактичного і планового ходу виробництва, у перевірці ходу виконання рішень, розпоряджень, планів, завдань та визначенні їх ефективності. За отриманими результатами проводиться швидке виявлення дефектів і виробничих резервів.

Охоплюючи короткі проміжки часу всієї компанії та її підрозділів (день, тиждень, виконання конкретних робіт), операційний та економічний аналіз дозволяє глибоко вивчити загальний хід виконання плану, змінити фактичну роботу та виявити причини збільшення чи економії витрат.

При цьому оперативний аналіз визначає відповідні зміни в технологічних картах і є однією з основних частин плану на наступний період. Операційний аналіз включає щоденний моніторинг роботи команд, відділів, підрозділів та окремих працівників; використання обладнання, матеріальних ресурсів; дотримання умов виробництва.

Регулювання та мотивація робочої сили є завершальною фазою процесу оперативного управління, допомагаючи встановити темп роботи, необхідний для всієї компанії та відділів, а також підтримувати встановлену пропорційність і безперервність виробництва. Робочий час і календарні графіки роботи є основою контролю виробничого процесу. Завданням трудової мотивації є забезпечення планомірного ходу роботи, спонукання працівників до якісного і своєчасного виконання завдань, підвищення продуктивності праці за рахунок морального та матеріального заохочення. Основним напрямком підвищення мотивації праці є вдосконалення форм і систем організації праці та їх оплати.

Відвантаження сільськогосподарської продукції ТОВ «Хлібодар» передбачає проведення ряду організаційно-технічних заходів щодо створення умов для контролю відвантаження на підприємстві та формування відділу відвантаження. Визначаючи місце диспетчерської служби в загальній управлінській структурі, слід мати на увазі, що її оперативно-управлінська діяльність стосується всіх підрозділів підприємства і не входить до складу функціонального відділу.

Отже, специфіка ТОВ «Хлібодар» (сильно обмежений робочий час, залежність від кліматичних умов, умов зберігання, транспорту, збуту сільськогосподарської продукції тощо) визначає особливості ведення окремих виробничих процесів. Ефективність оперативного управління значною мірою визначається системою оперативного планування виробництва та системою контролю на підприємстві підприємства.

3.2 Шляхи підвищення ефективності виробництва зерна в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області

Виконання всіх процесів виробництва та розподілу зерна передбачає використання матеріально-технічних ресурсів. Їх рівень, повнота та ефективність використання значною мірою визначають рівень окремих показників та ефективність виробництва в цілому. Слід зазначити, що

підприємства з високою пропозицією зерна мають можливість впроваджувати передові технології виробництва, які використовують високоякісне насіння сучасних сортів і гібридів, інтенсивне використання добрив та продукції фітосанітарної продукції, сучасні технології післязбиральної обробки та зберігання зернових культур. Підприємства із задовільним рівнем ресурсів повинні шукати шляхи покращення економічної ситуації шляхом створення умов для оптимального розподілу ресурсів на найважливіші складові виробничого процесу як основні умови виробничої та успішної підприємницької діяльності. При цьому основними завданнями підтримки ресурсів виробництва зерна є створення умов для придбання матеріальних цінностей та коштів для фінансування матеріальних і нематеріальних витрат у процесі виробництва та реалізації зернових культур.

Розроблена методика підвищення ефективності виробництва зерна на етапах післязбиральної та збутової діяльності з використанням виробничо-технологічних резервів шляхом додаткового очищення зернових культур пропонується до впровадження в ТОВ «Хлібодар» для очищення зерна озимої пшениці.

Таблиця 3.1 Результати додаткового сортування озимої пшениці сорту Харус на пневматичному сепараторі

Показники	Вихідний матеріал	Фракції розділення			
		1	2	3	4
Розподіл вихідного матеріалу за фракціями					
в кг	158600	48950	85260	19900	4490
в %	100	30,86	53,76	12,558	2,83
Розподіл матеріалу зростаючою сумою, в %	100	30,86	84,62	97,17	100,0
Вміст зерна основної культури, %	95,2	97,4	96,1	91,3	70,0
Натура г/л	789	800	796	763	658
Вологість зерна пшениці, %	13,1	13,4	13,0	12,6	12,4
Масова частка сирі клейковини, %	22,5	23,5	22,8	20,2	16,4
Вміст домішок:					
зернові домішки, %	4,0	2,4	3,6	7,9	12,6
смітні домішки, %	0,8	0,2	0,3	0,8	17,4
Якість сепарації, клас	VI	IV	V	V	не конд.

Джерело: власні дослідження

Зерновий матеріал озимої пшениці сорту Харус виготовлено у 2020 році на ТОВ «Хлібодар», у кількості 158,6 тонн та підготовлений до реалізації для продовольчих потреб, містило зерно основної культури 95,2%, зернових домішок – 4%, відходів домішок – 0,8% , шкідливих домішок не виявлено. Вологість зерна – 13,1%, вміст зерна – 789 г/л, масова частка сирі клейковини

– 22,5%. Відповідно до технічних умов ДСТУ 3768-04 ця злакова сировина з озимої пшениці сорту Харус відповідає лише показникам якості IV класу, оскільки масова частка сирової клейковини в ній становить менше 23 %. Всі інші показники отриманого матеріалу високі і відповідають вимогам вищих класів. Аналіз результатів сортування показує, що в перший приймач матеріал не поступав, тобто важких домішок в вихідному матеріалі не було.

До другого приймача (перша фракція) вміст якого становить 489,5 ц (30,86 % від маси вихідного матеріалу) відсортувалось найбільш повноцінне зерно основної культури. Його натура 800 г/л важче натури вихідного матеріалу, а масова частка сирової клейковини підвищилась до 23,5 %, що на 0,5

% вище вимог стандарту до продовольчого зерна III класу. Вміст зернових домішок знизився до 2,4 %, проти 4,0 % у вихідному матеріалі, а смітних домішок – до 0,2 %, що в чотири рази менший, ніж у вихідній суміші.

Найбільше матеріалу виділилося до другої фракції – 852,5 ц, що становить 53,76 % від маси вихідного матеріалу. При високому вмістові зерна основної культури – 96,1 %, що вище ніж у вихідному матеріалі, якісні показники зерна пшениці дещо нижчі показників зерна, які виділились у першу фракцію. Масова частка сирової клейковини зерна пшениці цієї фракції становить 22,8 %, що на 0,2 % нижче вимог державного стандарту до продовольчого зерна III класу. Слід відмітити, що натура цього зерна 796 г/л, що на 66 г/л вище вимог державного стандарту до зерна III класу, а вміст зернових домішок менший на 2,7 % від норм стандарту.

Якщо змішати матеріал першої і другої фракції, то одержимо матеріал в кількості 1342,1 ц, що становить 84,62 % від маси вихідного матеріалу, у якого вміст зерна основної культури – 96,6 %, його натура 797 г/л, масова частка сирової клейковини 23,06 %, вміст зернових домішок – 3,14 %, а смітних домішок – 0,26 %. Це за всіма показниками відповідає вимогам стандарту ДСТУ 3768-04 до продовольчого зерна пшениці III класу.

До четвертого приймача відсортувалося 199 ц зернового матеріалу, що становить 12,55 % від вихідної суміші. При високому вмістові зерна основної культури – 91,3 % всі якісні показники зерна пшениці нижчі відповідних показників вихідного матеріалу, але значно перевищують вимоги стандарту до продовольчого зерна IV класу. Причому натура – на 53 г/л, масова частка сирової клейковини на – 2,2 %, зернових домішок менше на 2,1 %, а смітних – на 3,2 %.

Найлегші компоненти вихідного матеріалу відсортувалося у IV фракцію (V приймач для легких домішків) в кількості 44,9 ц, що становить 2,83 % від маси вихідного матеріалу. Вміст зерна основної культури в ній 70 %, його натура 658 г/д, що лише на 52 г/л менше стандарту до зерна V класу, вміст зернових домішок - 12,6 %, що на 2,4 % менше допустимого для зерна V - VI класів.

Лише смітні домішки цієї фракції на 12,4 % перевищують вимоги стандарту до продовольчого зерна пшениці. Причому переважну більшість цих домішок становлять подрібнені стебла соломи, колосків, бур'янів, які можна виділити повторним пропуском через пневматичний сепаратор із меншою

швидкістю повітря у каналові. Без додаткового очищення цей матеріал становить відходи сепарації.

Таким чином, за один пропуск зернового матеріалу продовольчої пшениці IV класу в кількості 1586 ц через пневматичний сепаратор з нахиленим повітряним каналом, у якому створюється нерівномірний по висоті каналу повітряний потік, одержано 1342,1 ц (84,62 % від маси вихідного матеріалу) продовольчої пшениці III класу, 199,0 ц зерна IV класу (12,55%). Відходи склали 44,9 ц, що становить 2,83 % від маси вихідного матеріалу, які можна використати для виробництва комбікормів.

Згідно цін на сільськогосподарську продукцію, що склались на біржових торгах України у 2020р в період з 28.10 до 04.11 одержаний матеріал коштував (включаючи ПДВ): пшениця III класу — 1750 грн./т, IV класу — 1380 грн./т, зернові суміші пшениці для виробництва комбікормів — 820 грн./ т.

Економічний ефект від додаткового сортування продовольчого зерна пшениці визначався за залежністю:

$$E = \Gamma_d - B * W_{np} - \Gamma_b, \text{ грн.}, \quad (3.1)$$

де Γ_d , Γ_b – грошовий виторг від реалізації продукції, відповідно після доочищення і по базовому варіанту;

B – приведені витрати на доочищення зерна пневматичним сепаратором, грн./ т.;

W_{np} — об'єм матеріалу, який доочищався, т.

Приведенні витрати склали 12,23 грн./т.. Результати економічних розрахунків приведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Економічна ефективність залучення виробничо-технологічних резервів для додаткового сортування зерна озимої пшениці сорту Харус

Показники	Результати розрахунків	
	Базовий варіант	Після доочищення
Об'єм матеріалу пшениці, т.:		
- III класу	-	134,21
- IV класу	158,6	19,90
- для комбікормів	-	4,49
Ціна реалізації пшениці, грн./ т.:		
- III класу	-	1750
- IV класу	1380	1380
- для комбікормів	-	820
Приведені витрати на використання виробничо-технологічних резервів доочищення зерна, грн./ т.	-	12,23
Грошовий виторг від реалізації пшениці, грн.	218868,0	266011,3
Економічний ефект від використання виробничо-технологічних резервів, грн.	-	45203,6

Джерело: власні дослідження

З отриманих результатів бачимо, що грошовий виборг від реалізації продовольчої пшениці після використання виробничо-технологічних резервів додаткового сортування склав 266011,3 грн. При реалізації пшениці без залучення додаткових резервів сортування грошовий виборг склав би лише 218868,0 грн., з врахуванням витрат на впровадження резервів на додаткове сортування економічний ефект склав 45203,6 грн., що підтверджує доцільність залучення резервів для додаткового доочищення (сортування) виробленої продукції.

Впровадження методики використання виробничо-технологічних резервів для підвищення ефективності виробництва зерна на післязбиральній та збутовій стадіях його виробництва в умовах ТОВ «Хлібодар» забезпечило економічний ефект у розмірі 45203,6 грн. при рентабельності їх використання 23,3%. За потоком реальних грошей і прийнятою нормою доходу на капітал (20%) розраховуються показники ефективності проекту (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 Показники окупності виробничо-технологічних резервів для підвищення ефективності виробництва зерна на післязбиральній та збутовій стадіях його виробництва в умовах ТОВ «Хлібодар»

	Рік проекту					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Початкові інвестиції (вартість пневматичного сепаратора), тис. грн.	-91,9	-	-	-	-	-
Приріст прибутку, тис. грн.	0	45,2	45,2	45,2	45,2	45,2
Коефіцієнт дисконтування (при ставці дисконтування 25 %)	1,0000	0,8000	0,6400	0,5120	0,4096	0,3277
Дисконтований чистий грошовий потік, тис. грн.	-81,9	36,16	28,93	23,14	18,51	14,81
Кумулятивний грошовий потік, тис. грн.	-81,9	-45,74	-16,81	6,33	24,84	39,66

Джерело: власні розрахунки

Рентабельність R використання виробничо-технологічних резервів шляхом залучення нових технічних засобів для додаткового сортування зернового матеріалу склала:

$$R = \Pi_{\text{пр}} / Z_{\text{пр}}, \quad (3.2)$$

де $\Pi_{\text{пр}}$ – прибуток, отриманий від реалізації проекту (використання пневматичного сепаратора для додаткового сортування насіння озимої пшениці), грн.;

$Z_{пр}$ – витрати на реалізацію проекту (витрати на додаткове сортування),
грн.

$$R = 45203,6 / 1939,7 = 23,30 \%$$

За отриманими даними проведемо оцінку індикаторів економічної ефективності даного проекту, наведену в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 Оцінка індикаторів економічної ефективності проекту

ЧДД, тис. грн.	39,66
Індекс доходності	1,48
Внутрішня норма доходності (ВНД), %	47,2
Термін окупності проекту, років	2,73

Отже, можна зробити висновок, що даний проект є доцільним, так як: значення чистої теперішньої вартості перевищує суму інвестицій на 39,66 тис. грн., період окупності проекту складає 2,73 років, індекс доходності складає 1,48. Для галузі сільського господарства даний термін окупності є достатнім.

З врахуванням пропонованих заходів показники результативності галузі рослинництва в ТОВ «Хлібодар» покращаться (табл. 3.5). впровадження пропонованого проекту зумовлює додаткові поточні витрати. За рахунок цього приріст витрат складе 2,9 %, або 1034 тис. грн. Але додаткові витрати повністю виправдовуються значним зростанням валового доходу та прибутку. Зокрема сума прибутку збільшиться на 4,3 млн. грн., що свідчить про доцільність додаткових вкладень у виробничий процес.

За рахунок впровадження пропонованих заходів приріст валового доходу складе 14,3 %, хоча при цьому валова продукція зменшиться на 644 тис. грн. Але перевищення приросту доходу над зростанням витрат зумовить приріст рівня рентабельності продаж та діяльності на 9,4 та 11,7 в.п. відповідно

Підвищення економічної ефективності аграрного підприємства вимагає комплексного підходу та урахування різних аспектів управління, виробництва, фінансів та маркетингу.

Таблиця 3.5 Динаміка основних показників результативності галузі рослинництва з врахуванням пропонованих заходів в ТОВ «Хлібодар»

Показник	2022 р.	2025 р.(прогноз)	2025р. до 2022 р.
Валова продукція по собівартості, тис. грн.	28689,0	34426,8	5737,8
Валовий дохід, тис. грн.	37259,0	44710,8	7451,8
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	35220,0	42264	7044,0
Прибуток, тис. грн.	2039,0	2650,7	611,7
Отримано в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.:			

- валової продукції			
- валового доходу	409,8	491,8	82,0
- прибутку	532,3	638,7	106,5
Отримано в розрахунку на 1 працівника, тис. грн.:	29,1	37,9	8,7
- валової продукції			
- валового доходу	470,3	564,4	94,1
- прибутку	610,8	733,0	122,2
Рівень рентабельності продаж, %	33,4	43,5	10,0
Рівень рентабельності діяльності, %	5,8	6,3	0,5

Джерело: розрахунки автора

Основними напрямками, які можуть сприяти підвищенню економічної ефективності аграрного підприємства є наступні: сучасні технології виробництва; оптимізація використання землі; селекція та генетичне поліпшення; ефективне управління ресурсами; модернізація обладнання та техніки; ефективне управління фінансами.

3.3 Основні напрямки підвищення економічної ефективності в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області

Ретельне фінансове планування та ефективний контроль над витратами є важливими аспектами для забезпечення стабільності та успішного функціонування сільськогосподарського підприємства. Додатково, використання фінансових інструментів та раціональне управління фінансовими ресурсами допомагають підвищити ефективність господарства.

Основні напрямки цього підходу включають: фінансове планування: розробка бюджету. Створення детального бюджету, який охоплює всі аспекти господарської діяльності, включаючи виробництво, закупівлю обладнання, оплату праці, податки та інші витрати; прогнозування доходів і витрат; аналіз та прогнозування доходів та витрат на основі ринкових умов, цінових трендів та інших факторів.

Контроль над витратами. Система обліку витрат. Впровадження системи обліку, що дозволяє точно відстежувати та контролювати всі витрати. Аналіз ефективності витрат. Ретельний аналіз витрат для визначення їхньої ефективності та можливостей оптимізації.

Використання фінансових інструментів. Управління ризиками. Використання страхових продуктів та інших інструментів для зменшення фінансових ризиків, пов'язаних з погодними умовами, ціновими коливаннями та іншими факторами. Фінансове аналіз. Регулярний аналіз фінансового стану господарства з використанням ключових показників та показників ефективності. Раціональне використання фінансових ресурсів.

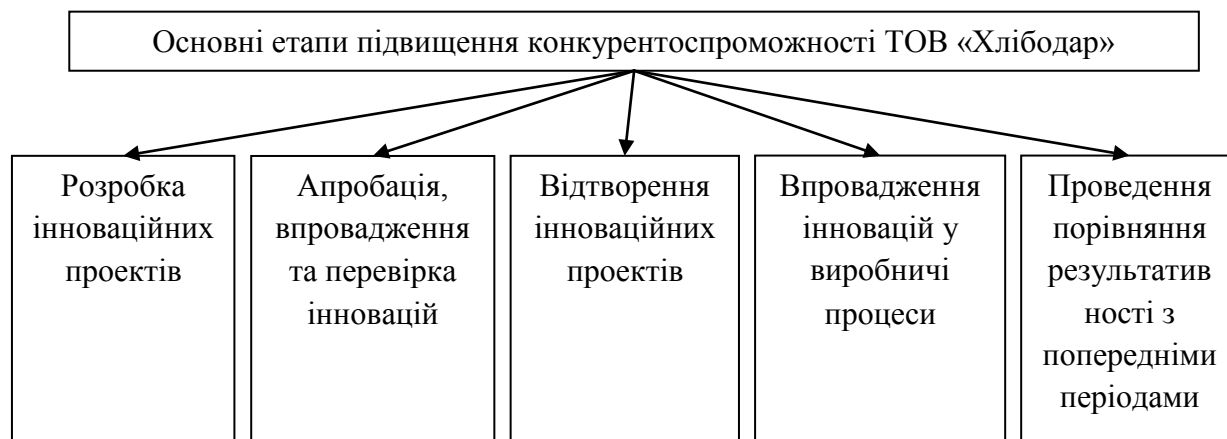
Ефективне управління оборотним та основним капіталом. Максимізація використання ресурсів та уникнення їх надмірного зв'язування в нерухомому майні чи запасах. Оптимізація фінансових операцій. Вибір оптимальних

фінансових інструментів для здійснення операцій, таких як кредитування, інвестування та управління ліквідністю.

Ретельне фінансове планування та компетентний фінансовий менеджмент дозволять ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області ефективно використовувати ресурси та досягати стійкого розвитку в змінних умовах ринку та господарювання.

Для підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції підприємства «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області ми пропонуємо впроваджувати інноваційну діяльність шляхом наступних етапів:

1. Розробка інноваційних проектів.
2. Апробація, впровадження та перевірка інновацій.
3. Відтворення інноваційних проектів.
4. Впровадження інновацій у виробничі процеси.
5. Проведення порівняння результативності з попередніми періодами.

Далі розрахуємо економічний ефект від впровадження відповідних заходів стосовно підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області.

На підставі наявних даних маємо намір збільшити обсяги виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції на 20%. Результати, які будуть досягнуті, визначаються через конкурентні переваги, такі як низькі витрати, спеціалізація, широкий та вузький діапазон конкуренції, унікальність і лідерство у якості, а також низькі ціни та вибіркова спеціалізація. Орієнтацію на витрати плануємо підтвердити за допомогою діаграми Парето, де спочатку визначимо загальний фактичний економічний ефект від впровадження всіх заходів за визначеною формулою.

$$E = O_{\text{ДП}} \cdot K_e \quad (3.3)$$

де $O_{\text{ДП}}$ – обсяг продажу до впровадження заходів, $O_{\text{ДП}} = 81670$ тис. грн., K_e – коефіцієнт зростання обсягу продажу після впровадження заходів, який розраховується відповідно до визначеної формули:

$$K_e = (E / O_{\text{ДП}}) \cdot 100\% \quad (3.4)$$

У нашому випадку $K_e = 20\% = 0,2$, тому отримуємо:

$$E = 81670 \cdot 0,2 = 16334 \text{ тис. грн},$$

$$\text{або } E = 7464 + 4870 + 2200 + 1300 + 500 = 16334 \text{ тис. грн.}$$

Таблиця 3.6 – Вихідні дані для побудови діаграми Парето

№ п/п	Напрями заходів щодо підвищення конкурентоспроможності продукції	Фактичний економічний ефект від впровадження заходів, млн грн
1.	Підвищення якості продукції	$E_1 = 7464$
2.	Впровадження нової технології	$E_2 = 4870$
3.	Зниження постійних витрат	$E_3 = 2200$
4.	Зниження транспортних витрат	$E_4 = 1300$
5.	Покращення системи управління ресурсами	$E_5 = 500$

Далі проводимо визначення відсоткового внеску кожного чинника ізольовано (кожної заходу, спрямованого на підвищення конкурентоспроможності продукції) у загальний економічний ефект, а саме:

- за рахунок підвищення якості продукції (насіння, сировина):

$$K_{e1} = (E_1 / E) \cdot 100\% = (7464/16334) \cdot 100\% = 45,74\%$$

- за допомогою впровадження нової технології:

$$K_{e2} = (E_2 / E) \cdot 100\% = (4870/16334) \cdot 100\% = 29,79\%$$

- за рахунок зниження постійних витрат:

$$K_{e3} = (E_3 / E) \cdot 100\% = (2200/16334) \cdot 100\% = 13,46\%$$

- внаслідок зниження транспортних витрат:

$$K_{e4} = (E_4 / E) \cdot 100\% = (1300/16334) \cdot 100\% = 7,96\%$$

- за рахунок покращення системи управління економічними ресурсами підприємств:

$$K_{e5} = (E_5 / E) \cdot 100\% = (500/16334) \cdot 100\% = 3,05\%$$

У цьому випадку враховується умова, що сума впливу кожного чинника повинна становити 100%, іншими словами:

$$\sum K_{ei} = K_{e1} + K_{e2} + K_{e3} + K_{e4} + K_{e5} = 45,74\% + 29,79\% + 13,46\% + 7,96\% + 3,05\% = 100\%$$

Використовуючи визначені відсоткові показники, створимо діаграму Парето, на якій відобразимо запропоновані заходи для підвищення конкурентоспроможності: 1 - підвищення якості продукції; 2 - впровадження нових технологій; 3 - зниження постійних витрат; 4 - зменшення транспортних витрат; 5 - покращення системи управління ресурсами (див. рис. 3.4).

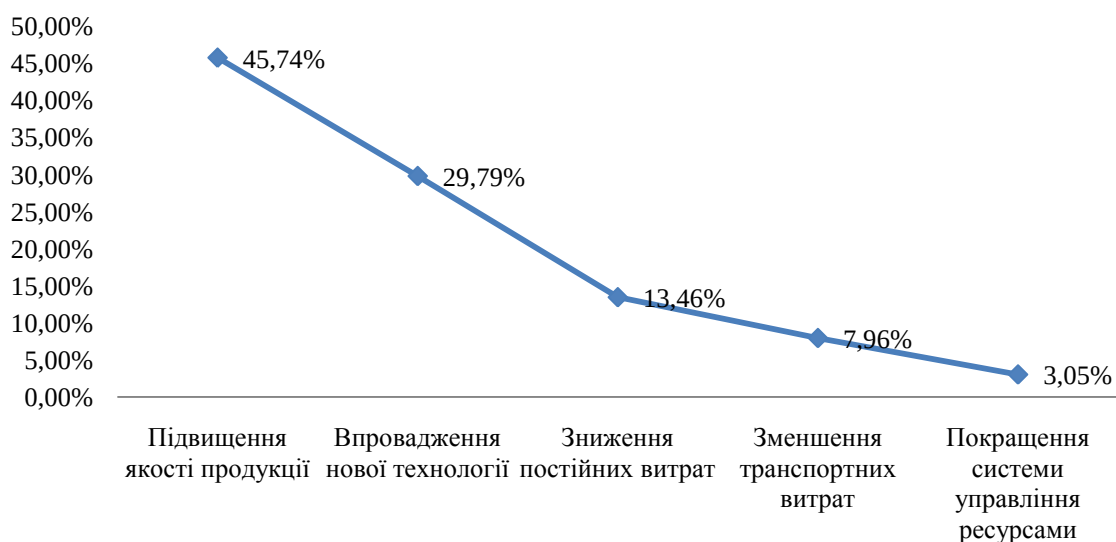

Рисунок 3.4 – Діаграма Парето для аналізу впливу заходів підвищення конкурентоспроможності продукції рослинництва для підприємства «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області

Аналізуючи діаграму Парето, можна прийти до висновку, що основними факторами, що сприяють збільшенню виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції у досліджуваному регіоні та підвищенню обсягів її реалізації, є підвищення якості вирощування сільськогосподарських культур (з питомою вагою цього чинника 45,75%).

Це досягається за допомогою впровадження нових технологій (29,79%) і удосконалення системи управління (13,46%), що в свою чергу призводить до зменшення постійних витрат (7,96%) та обниження транспортних витрат (3,05%).

ВИСНОВКИ

В результаті всього вищевикладеного можемо зробити наступні висновки:

1. Нами визначені теоретичні основи управління галуззю рослинництва в аграрному підприємстві.

Система управління виробничими процесами сільськогосподарського підприємства представляє собою складну організаційно-планову систему, що включає взаємодію різних компонентів під час управління виробничим процесом. Метою управління сільськогосподарським виробництвом є вчасне виконання запланованих робіт в належній якості для всього спектру сільськогосподарських культур, з раціональним використанням матеріалів і трудових ресурсів, а також виробничого потенціалу.

Елементами системи управління виробничими процесами на аграрному підприємстві є контрольований процес, зворотний зв'язок, порівняння, поправочний коефіцієнт та система планування участі людини. Важливо враховувати гнучкість та швидкість реакції на відхилення, наукове обґрунтування планів, повну безперервність складених календарних планів та високу якість оперативно-виробничої роботи.

Управління виробничими процесами на сучасному аграрному підприємстві реалізується через функції планування, організації, координації, контролю, аналізу та регулювання. Ефективність виробничих процесів визначається використанням стандартів та чітко визначених параметрів, що служать вказівниками для досягнення завдань. Сучасні системи управління виробництвом враховують комплексний підхід та інтегрують різні процеси в єдину систему для оптимізації діяльності підприємства.

Здійснення аналітичного забезпечення управління враховує проблеми у формуванні інформаційної бази для управлінських рішень, такі як неузгодженість методологій, недосконалість підходів та відсутність комплексного оцінювання.

Важливість бізнес-аналізу в сільському господарстві значно зростає, оскільки він дозволяє ефективно визначати ефективність та стратегічність управлінських рішень. Бізнес-аналіз включає систематичне вивчення та оцінку різноманітних аспектів, що враховується впродовж всього процесу ухвалення рішень на різних рівнях управління.

В сучасних умовах сільськогосподарського виробництва важливо враховувати і аналізувати як минулі, так і поточні економічні процеси для оперативного прогнозування та розробки методів впливу на виробництво. Операційний менеджмент вимагає високої аналітичної ефективності для досягнення стратегічних цілей підприємства.

2. Проведений управлінський аналіз виробництва продукції рослинництва в ТОВ «Хлібодар» сумського району сумської області.

Загальний успішний розвиток підприємства вказує на позитивні тенденції у сфері виробництва. Зростання обсягу продукції на початок року свідчить про

ефективність стратегій розвитку та здатність підприємства реалізовувати свій потенціал.

Хоча обсяг продукції, що надійшла протягом року, також зросла, темп цього зростання вибухає менший. Це пов'язано з насиченістю ринку або іншими факторами, що вимагають уваги та аналізу для забезпечення стабільного росту.

Суттєве зменшення обсягу продукції, отриманої іншим шляхом, викликає необхідність уважного вивчення та визначення причин цього зниження. Це може включати фактори, такі як зміни в стратегії або умови ринку, які варто враховувати при формуванні майбутніх стратегій.

Зменшення обсягу продукції, яка вибула протягом року, може вплинути на загальні показники підприємства та вимагає уваги щодо визначення причин цього спаду. Розуміння цих причин є важливим для вжиття ефективних заходів для збереження стабільності та розвитку.

Зменшення обсягу продукції, яка була перероблена власними потужностями та передана для перероблення на давальницьких засадах, а також обсягу продукції, витраченої для посіву, є результатом різноманітних чинників, таких як зміни у виробництві та ринкові умови. Ці зменшення можуть вимагати аналізу та коригувань стратегій виробництва та управління ресурсами.

3. Охарактеризовані шляхи державної підтримки розвитку сільського господарства в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.

Компанія «Хлібодар» використала можливості програми «Доступні кредити 5-7-9%» та забезпечила страхування своєї продукції відповідно до положень Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою».

4. Запропоновані напрямки підвищення конкурентоспроможності продукції рослинництва як одного із факторів ефективності виробництва в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.

Підвищення конкурентоспроможності продукції рослинництва є важливим завданням для ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області. Для досягнення цієї мети необхідно впроваджувати комплексний підхід та використовувати різноманітні стратегії.

Використання сучасних технологій. Застосування передових агротехнічних та інформаційних технологій є ключовим елементом у підвищенні ефективності та якості виробництва. Використання сільськогосподарських датчиків, систем поливу за звітами, дронів та інших сучасних засобів може значно покращити управління господарством.

Генетичне поліпшення культур. Застосування сучасних методів селекції та генної модифікації сприяє покращенню якості та врожайності рослин. Інвестиції у ці технології можуть призвести до отримання більш стійких та продуктивних сортів рослин.

Маркетинг та брендування. Розвиток сильного бренду та використання ефективних маркетингових стратегій допомагає забезпечити високий попит на продукцію. Позиціонування продукції як якісної, екологічно чистої та інноваційної може збільшити її конкурентоспроможність.

Навчання та розвиток персоналу. Навчання фермерів та спеціалістів у сфері сільського господарства є важливою умовою для успішного впровадження новітніх методів та технологій. Ініціативи та програми розвитку персоналу можуть сприяти ефективному використанню нових знань.

Розвиток експортних можливостей. Пошук нових ринків збуту та розвиток експортних можливостей дозволяють розширити географію збуту. Це може стати стратегічним кроком для розширення ринків та збільшення стабільності у виробництві.

Загальний успіх ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області в сфері рослинництва залежить від виваженого поєднання цих стратегій.

Послідовне впровадження та інтеграція цих напрямків може допомогти не лише підняти конкурентоспроможність, але й забезпечити сталість та стійкість у виробництві продукції рослинництва.

5. Запропоновані основні напрямки підвищення економічної ефективності в ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області.

Підвищення економічної ефективності аграрного підприємства вимагає інтегрованого управління, охоплюючи аспекти виробництва, фінансів, маркетингу та управління ресурсами.

Використання передових технологій дозволяє підприємству підняти продуктивність, знизити витрати та покращити якість виробленої продукції.

Раціональне використання земельних ресурсів сприяє максимізації врожаю та зниженню витрат.

Застосування сучасних методів селекції і генетичного поліпшення сприяє вирощуванню врожаїв, адаптованих до конкретних умов та вимог ринку.

Впровадження новітнього обладнання та техніки сприяє підвищенню ефективності виробництва та зменшенню ризиків.

Ретельне фінансове планування та ефективний контроль над витратами є ключовими аспектами для забезпечення стабільності та успішного функціонування сільськогосподарського підприємства.

Використання фінансових інструментів та раціональне управління фінансовими ресурсами допомагають підприємству підняти ефективність господарювання та забезпечити стійкий розвиток.

Ретельне фінансове планування та компетентний фінансовий менеджмент дозволили ТОВ «Хлібодар» Сумського району Сумської області ефективно використовувати ресурси та досягати стійкого розвитку в змінних умовах ринку та господарювання.

Далі розрахували економічний ефект від впровадження відповідних заходів стосовно підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства «Хлібодар» у Сумському районі Сумської області.

1. За рахунок підвищення якості продукції (насіння, сировина).

Коефіцієнт ефективності K_{e1} становить 45,74%, що свідчить про великий внесок у підвищення ефективності за рахунок підвищення якості продукції.

2. За допомогою впровадження нової технології.

Коефіцієнт ефективності K_{e2} складає 29,79%, вказуючи на значущий вклад нової технології у загальну ефективність.

3. За рахунок зниження постійних витрат.

Коефіцієнт ефективності K_{e3} дорівнює 13,46%, що вказує на позитивний вплив зниження постійних витрат на загальну ефективність.

4. Внаслідок зниження транспортних витрат.

Коефіцієнт ефективності K_{e4} становить 7,96%, вказуючи на ефективність за рахунок зниження транспортних витрат.

5. За рахунок покращення системи управління економічними ресурсами підприємств.

Коефіцієнт ефективності K_{e5} складає 3,05%, що вказує на певний позитивний внесок від покращення системи управління.

Загалом, комбінація заходів, таких як підвищення якості продукції, впровадження нових технологій, зниження витрат та удосконалення системи управління, призвела до комплексного підвищення ефективності підприємства.

Отже, лише врахування та впровадження різноманітних підходів у сферах виробництва, технологій, фінансів та управління може забезпечити підприємству ефективність, стійкість та успіх на ринку сільськогосподарської продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

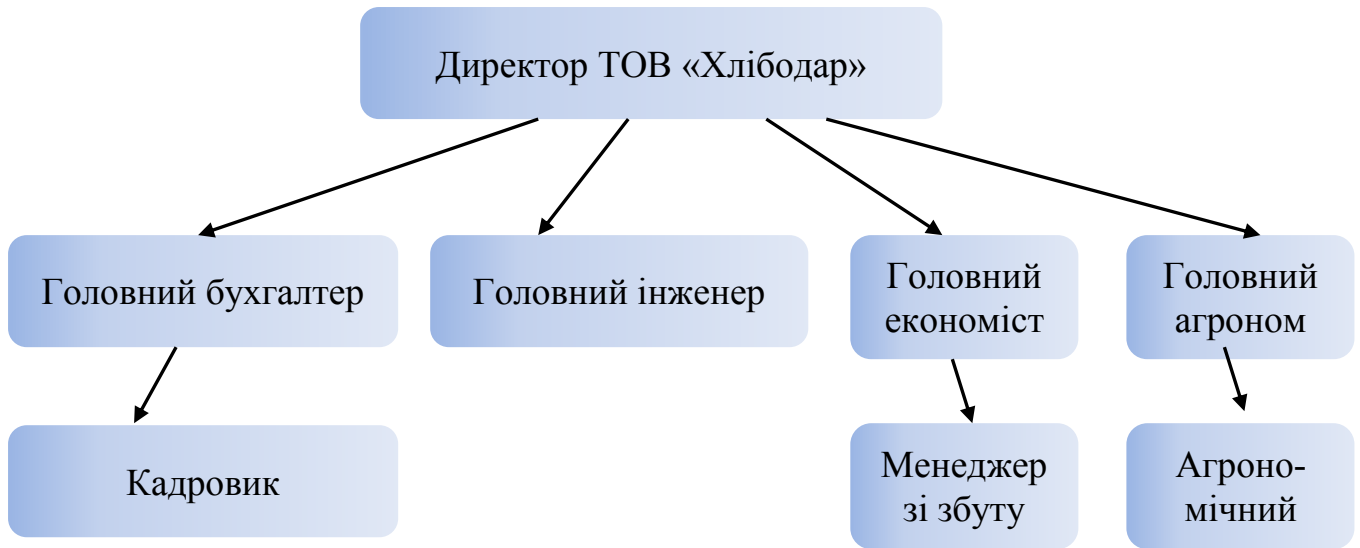
1. Афанасьєв І. Є. Удосконалення системи оперативного управління ефективністю підприємства за умов мінливості ринкового середовища. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. Вип. 30(3). С. 70-73
2. Болтянська Н. І., Маніта І. Ю. Особливості управління виробництвом в сільськогосподарських організаціях. *Технічний сервіс агропромислового, лісового та транспортного комплексів*. 2021. № 23. 198-205 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/1332/1/ZHurnal_TSALTK_23_2021_198_205.pdf (дата звернення 10.10.2023).
3. Бочко О. Ю. Концепція управління розвитком сільськогосподарських підприємств: теоретичні підходи. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 258-261.
4. Бурковська А. В. Економічна сутність фінансових результатів діяльності для сільськогосподарських підприємств України. *Modern economics*. 2018. № 8. С. 29-36
5. Великоцька Н.О. Фактори визначення операційних пріоритетів вирощування сільськогосподарських культур в системі стратегічного управління. *Тенеднції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 31 січня 2018 р., м.Переяслав-Хмельницький. – Переяслав Хмельницький, 2018*. Вип.32. С.140-144.
6. Велч Д. Сам собі МБА / Д. Велч, С. Велч; пер. з анг. О. Осмоловська. Київ: Наш формат, 2018. 200 с.
7. Винниченко Н. В. Стратегічний аналіз розвитку сільськогосподарських підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 1(2). С. 35-38
8. Воронянська О. В. Стратегічний розвиток аграрних підприємств через підвищення економічної ефективності зернової галузі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2012. № 1 (17). С. 117–123.
9. Голованова Г. Є. Механізми управління товарною спеціалізацією аграрних підприємств. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2019. № 3. С. 63-68.
10. Голованова Г. Є. Організаційно-економічні засади управління товарною спеціалізацією аграрних підприємств.: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); Харків, 2019. 23 с.
11. Граждан О. Б. Інноваційні підходи до управління персоналом підприємства. URL: <http://www.slideshare.net/alegre380/ss-27864884> (дата звернення 10.10.2023).
12. Дашутіна Л.О., Недельніцина Д.Л. Інноваційні методи управління виробництвом продукції рослинництва. *Економіка та суспільство*. 2022. №14.

- URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1819/1755> (дата звернення 10.10.2023).
13. Зозуля Д.О., Тимченко Ю.В., Кірік В.М., Стратегія управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств зернового напрямку. *Матеріали II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» (м. Полтава, 4 грудня 2019р.)* Полтава, 2019. С.85-87.
 14. Как живет фермер в Европе? Льготы, кредиты и новые рынки. URL: <https://www.ukrinform.ru/rubriceconomy/2320982-kak-zivetsa-fermeru-v-evrope-lgoty-kredityi-novye-rynki.html> (дата звернення 10.10.2023).
 15. Катамадзе М.Р., Тимченко Ю.В. Напрямки підвищення прибутковості галузі рослинництва аграрними підприємствами України. *Матеріали Другої Міжнародної науковопрактичної конференції «Управління розвитком соціально-економічних систем», 11-12 квітня, 2019 р. Харків: ХНТУСГ, 2019. С. 207-210.*
 16. Коваленко О. Ю. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва. Ефективна економіка. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_40. (дата звернення 10.10.2023).
 17. Контролюючі органи. URL: http://ucab.ua/ua/doing_agribusiness/umovi_vedennya_agrobiznesu/kontrolyuyuchi_organii (дата звернення 15.10.2023).
 18. Короленко С. М. Коучинг як інноваційний інструмент ефективного управління персоналом. *Економіка. Управління. Інновації*. 2013. № 1. С. 53–60.
 19. Лупенко Ю. О. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року. К.: ІАЕ, 2012. 182 с.
 20. Міколяш Ф. Т. Методологічні аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарського виробництва. *Вісник Львівської державної фінансової академії*. 2009. № 16. С. 62–72.
 21. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ «Українські технології». 2020. 806 с
 22. Підтримка аграріїв. URL: http://minagro.gov.ua/uk/support_apk. 11 (дата звернення 15.10.2023).
 23. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15> (дата звернення 15.10.2023).
 24. Про затвердження порядку надання державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції” Постанова КМУ, від 12.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1342-2021-п#Text> (дата звернення 15.10.2023).
 25. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України, від 24.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text> (дата звернення 10.10.2023).
 26. Проект Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2021 року. URL : <http://minagro.gov.ua/apk?nid=24198> (дата звернення 15.10.2023).

27. Прокопчук Л.М. Управлінські заходи впливу на ефективність виробництва продукції рослинництва. *Економічні науки*. 2015. № 3. С. 63-75.
28. Романець О. А. Сутність та зміст державного регулювання аграрного сфери економіки. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=480> (дата звернення 10.10.2023).
29. Свиноус І. В. Об'єктивна необхідність формування системи управління ефективністю виробництва в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 11. С. 17-28.
30. Скляр Р. В., Комар А. С. Визначення заходів з підвищення енергоефективності сільськогосподарського виробництва. *Міжн. ел. наук.-пр. журнал WayScience*. Дніпро, 2020. Т.1. С. 118-121.
31. Соболевська Л. І. Принципи розробки знання – орієнтованої моделі управління галуззю рослинництва в регіоні в умовах невизначеності та ризику. *Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем: Зб. наук. пр. К.: МННЦІТС НАН та МОН України*, 2015. Вип. 20. С. 317-335.
32. Соколов М.О., Зорін С.О. Вдосконалення управління галуззю рослинництва. *XXIII Міжнародна науково-практична конференція «The influence of society on the development of science and the invention of new methods»*, 13-16 червня 2023 р., Прага, Чехія. 2023. С.154-157.
33. Соколов М.О., Зорін С.О. Особливості управління галуззю рослинництва. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Частина 2. м. Полтава, 30 – 31 травня 2023 р. Полтава, 2023. С.506-507.
34. Стан фінансування програм підтримки АПК. URL: http://minagro.gov.ua/uk/support_apk?tid_hierachy=1418 (дата звернення 15.10.2023).
35. Тригуба А. М. Модель формування виробничо-технологічного ризику у інтегрованих програмах агропромислового виробництва. *Управління проектами у розвитку суспільства: Управління проектами та програмами в умовах глобалізації світової економіки: тези доп. XV Міжнар. конф. К.: КНУБА*, 2018. С. 212-214.
36. Турчіна С. Г., Дашутіна Л. О., Баценко Л. М. Управління розвитком персоналу сільськогосподарських підприємств в умовах конкурентного середовища. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. 2022. No 1 (3). С. 195–204. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)) (дата звернення 15.10.2023).
37. Boltyanskaya N. I. The dependence of the competitiveness of the pig industry from itchnology parameters of productivity of the animals. *Bulletin of Kharkov national UniversityUniversity of agriculture after Petro Vasilenko*. 2017. Vol. 18. P. 81–89.

38. Holovanova H. Risks in process of management of commodity specialization of agricultural enterprises. Innovative tools for socio-economic systems' development: *Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology*. 2019. Issue 25. P. 35-43.
39. Komar A. S. Processing of poultry manure for fertilization by granulation. *Abstracts of the 5th International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies for Growing, Storage and Processing of Horticulture and Crop Production»*. 2019. P.18–20.
40. Lub P., Sharybura A., Pukas V. Modelling of the technological systems projects of harvesting agricultural crops. *14th International Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT)*. 2019. Vol. 3, P. 19-22.
41. René Rietra, Marius Heinen, Oene Oenema A Review of Crop Husbandry and Soil Management Practices Using Meta-Analysis Studies: Towards Soil-Improving Cropping Systems. *Land*. 2022. 11(2). URL: <https://doi.org/10.3390/land11020255> (дата звернення 10.10.2023).
42. Schils, R.; Olesen, J.E.; Kersebaum, K.-C.; Rijk, B.; Oberforster, M.; Kalyada, V.; Khitrykau, M.; Gobin, A.; Kirchev, H.; Manolova, V.; et al. Cereal yield gaps across Europe. *Eur. J. Agron.* 2018, 101, P.109–120.
43. Skliar A. Research of the cereal materials micronizer for fodder components preparation in animal husbandry. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. Springer Nature Switzerland AG. 2019. P. 249–258.

Організаційна структура ТОВ «Хлібодар»

Додаток Б

Баланс (Звіт про фінансовий стан), 31 грудня 2020 року

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"	Дата (рік, місяць, число)	2020	12	31
Територія	Сумська	за ЄДРПОУ	33647024		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за ЄДРПОУ	240		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур за КВЕД		01.11		
Середня кількість працівників	1	79			
Адреса, телефон	вул. Центральна, буд. 23 А, смт. Степанівка, Сумський район, Сумська обл., 42304	0542699525			
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					V
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	15
первісна вартість	1001	-	21
накопичена амортизація	1002	-	6
Незавершені капітальні інвестиції	1005	370	370
Основні засоби	1010	40 916	36 787
первісна вартість	1011	69 314	72 247
знос	1012	28 398	35 460
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	4 478	4 918
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	4 478	4 918
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	45 767	42 093
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	25 633	28 468
Виробничі запаси	1101	3 022	3 828
Незавершене виробництво	1102	8 824	10 533
Готова продукція	1103	13 787	14 107
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	4 533	4 216
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22 337	30 274
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	9 493	9 493
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 127	7 960
Готівка	1166	2	2
Рахунки в банках	1167	1 125	7 958
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах життєвих або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	1 177
Усього за розділом II	1195	63 123	81 588
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	108 890	123 681

Пасива	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21	21
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	5 009	5 009
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	67 578	102 154
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вислущений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	72 608	107 184
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	11 206	2 100
Інші довгострокові зобов'язання	1515	68	68
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	11 274	2 168
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	7 421	-
Векселі видані	1605	69	69
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	8 226	12 342
розрахунками з бюджетом	1620	-	244
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	62	25
розрахунками з оплати праці	1630	166	218
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	277	148
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 787	1 283
Усього за розділом III	1695	25 008	14 329
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста партія активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	108 890	123 681

Керівник

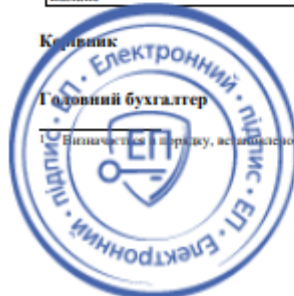
Головний бухгалтер

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович
ЕП Федорова
Оксана
Олександрівна

Карпенко Сергій Михайлович

Федорова Оксана Олександрівна

Відомості за період, який закінчився, надані центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток В

Баланс (Звіт про фінансовий стан), 31 грудня 2021 року

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"	Дата (рік, місяць, число)	6	01	01
Територія	СУМСЬКА	за ЄДРПОУ	32647026		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КВЕД	240		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників	2 76				
Адреса, телефон	вул.Центральна, буд. 23 А, смт. СТЕПАНІВКА, СУМСЬКИЙ РАЙОН, СУМСЬКА обл., 42304	0542699525			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
І	2	3	4
І. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	15	6
первісна вартість	1001	21	23
накопичена амортизація	1002	6	17
Незавершені капітальні інвестиції	1005	370	-
Основні засоби	1010	36 787	32 600
первісна вартість	1011	72 247	74 264
знос	1012	35 460	41 664
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	4 918	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	4 918	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом І	1095	42 093	32 609
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	28 468	68 455
виробничі запаси	1101	3 828	3 751
незавершене виробництво	1102	10 533	13 390
готова продукція	1103	14 107	51 314
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	4 216	-
Девізиви перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30 274	4 020
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	16 794
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	31 380
Поточні фінансові інвестиції	1160	9 493	9 493
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 960	519
готівка	1166	2	-
рахунки в банках	1167	7 958	519
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 177	4 488
Усього за розділом II	1195	81 588	135 149
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	123 681	167 758

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21	21
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	5 009	5 009
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	102 154	121 514
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	107 184	126 544
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	2 100	4 350
Інші довгострокові зобов'язання	1515	68	68
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 168	4 418
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	18 952
Векселі видані	1605	69	69
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12 342	8 015
розрахунками з бюджетом	1620	244	344
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	25	70
розрахунками з оплати праці	1630	218	317
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	148	171
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 283	8 858
Усього за розділом III	1695	14 329	36 796
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	123 681	167 758

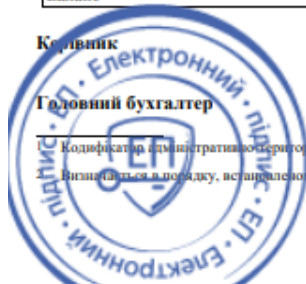
Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович
ЕП Бутенко
Марина
Григорівна

Карпенко Сергій Михайлович

Бутенко Марина Григорівна

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Г

Баланс (Звіт про фінансовий стан), 31 грудня 2022 року

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	СУМСЬКА	за СДРПОУ	2023 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КДР	32647026
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	240
			01.11

Середня кількість працівників 2 63
Адреса, телефон вул.Центральна, буд. 23 А, смт. СТЕПАНІВКА, СУМСЬКИЙ РАЙОН, СУМСЬКА ОБЛ., 42304 0542699525
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6	1
первісна вартість	1001	23	24
накопичена амортизація	1002	17	23
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	32 600	27 830
первісна вартість	1011	74 264	82 740
знос	1012	41 664	54 910
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	3	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	32 609	27 831
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	68 455	91 569
виробничі запаси	1101	3 751	6 511
незавершене виробництво	1102	13 390	6 566
готова продукція	1103	51 314	78 492
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 020	17 811
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	16 794	9 594
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	31 380	32 703
Поточні фінансові інвестиції	1160	9 493	9 493
Гроші та їх еквіваленти	1165	519	131
готівка	1166	-	2
рахунки в банках	1167	519	129
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 488	3 749
Усього за розділом II	1195	135 149	165 050
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1200	167 758	192 881

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21	21
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	5 009	5 009
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	121 514	127 770
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	126 544	132 800
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	4 350	4 000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	68	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	4 418	4 000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 952	35 600
Векселі видані	1605	69	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	8 015	5 750
розрахунками з бюджетом	1620	344	414
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	70	74
розрахунками з оплати праці	1630	317	324
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	171	540
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 858	13 379
Усього за розділом III	1695	36 796	56 081
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	167 758	192 881

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович
ЕП Бутенко
Марина
Григорівна

Карпенко Сергій Михайлович

Бутенко Марина Григорівна

1. Кошик заборгованості територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Витрати на виконання, встановлені центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Д

Звіти про фінансові результати, тис., 2020 рік

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	12	31
32647035		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

Форма N2 Ко

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	112 113	88 437
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(62 670)	(72 048)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	49 443	16 389
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	20 933	7 134
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 719)	(4 162)
Витрати на збут	2150	(7 376)	(7 655)
Інші операційні витрати	2180	(20 506)	(4 744)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	37 775	6 962
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від "масової" допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 854)	(3 678)
Втради від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(345)	(1 773)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	34 576	1 511
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	34 576	1 511
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	34 576	1 511

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	28 120	33 672
Витрати на оплату праці	2505	6 440	6 215
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 416	1 367
Амортизація	2515	7 537	7 729
Інші операційні витрати	2520	38 201	20 930
Разом	2550	81 714	69 913

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Бухгалтер

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович
ЕП Федорова
Оксана
Олександрівна

Карпенко Сергій Михайлович

Федорова Оксана Олександрівна

Звіти про фінансові результати, тис., 2021 рік

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			32647035		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Ко

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО
1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	94 505	112 113
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(58 078)	(62 670)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	36 427	49 443
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	26 534	20 933
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 499)	(4 719)
Витрати на збут	2150	(6 538)	(7 376)
Інші операційні витрати	2180	(28 470)	(20 506)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	22 454	37 775
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від масових фінансових допомоги			
Фінансові витрати	2250	(929)	(2 854)
Втради від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 165)	(345)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	19 360	34 576
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	19 360	34 576
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 360	34 576

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	48 658	28 120
Витрати на оплату праці	2505	9 159	6 440
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 995	1 416
Амортизація	2515	12 645	7 537
Інші операційні витрати	2520	31 593	38 201
Разом	2550	104 050	81 714

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

ЕП Карпенко

Сергій

Карпенко Сергій Михайлович

Михайлович

ЕП Бутенко

Марина

Бутенко Марина Григорівна

Григорівна

Підписаний бухгалтер

Звіти про фінансові результати, тис., 2022 рік

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"** Дата (рік, місяць, число) **2023 01 01**
 (найменування)
 за ЄДРПОУ **32647035**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за **Рік 2022** р. **1801003**

Форма № 2 Ко **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	81 670	94 505
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(62 365)	(58 078)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	19 305	36 427
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 636	26 534
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 538)	(5 499)
Витрати на збут	2150	(7 948)	(6 538)
Інші операційні витрати	2180	(3 959)	(28 470)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 496	22 454
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 289	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від фінансової допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 945)	(929)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(584)	(2 165)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 256	19 360
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	6 256	19 360
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6 256	19 360

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 037	48 658
Витрати на оплату праці	2505	5 519	9 159
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 186	1 995
Амортизація	2515	13 258	12 645
Інші операційні витрати	2520	10 022	31 593
Разом	2550	97 022	104 050

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович

Карпенко Сергій Михайлович

Головний бухгалтер

ЕП Бутенко
Марина
Григорівна

Бутенко Марина Григорівна

1.2. Продукція тваринництва

(тис. грн (з одним десятковим знаком))

Назва виду продукції	Код рядка	Виробнича собівартість виробленої продукції (сума граф 2,6,7)	У тому числі								Собівартість реалізованої продукції (рахунок 90)	Витрати на збут (рахунок 93 або рахунок 96)		
			прямі матеріальні витрати- усього (сума граф 3-5)	з них вартість кормів	з них вартість паливного і мастиль- них мате- ріалів	з них вартість реши прямих ма- теріальних витрат	прямі витрати на оплату праці	інші прямі витрати та загально- виробничі витрати- усього (сума граф 8-11)	з них відраху- вання на соціальні заходи	з них амортиза- ція			з них оплата послуг сторонніх організацій	з них решта ін- ших пря- мих та за- гальнови- робничих витрат
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Продукція тваринництва - усього (>= сумі рядків 1202, 1208-1211)	1201	12 618,2	9 517,5	8 028,5	339,4	1 149,6	1 328,5	1 772,2	292,3	776,3	92,0	611,6	12 100,1	1 438,3
Жива маса приросту тварин від відгодівлі та нагулу	1202	5 981,1	5 080,6	4 603,0	82,2	395,4	373,6	526,9	82,2	266,4	6,9	171,4	5 858,7	696,4
у тому числі														
великої рогатої худоби	1203	5 115,8	4 344,4	3 937,0	68,6	338,8	319,4	452,0	70,3	228,0	6,9	146,8	5 858,7	696,4
свиней	1204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
овець	1205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
кіз	1206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
птиці свійської (без пташенят добоїв)	1207	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вовна овець і кіз	1208	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Молоко від сільськогосподарських тварин усіх видів, сире	1209	6 637,1	4 436,9	3 425,5	257,2	754,2	954,9	1 245,3	210,1	509,9	85,1	440,2	6 241,4	741,9
Яйця птиці свійської в шкарлупі свіжій (крім яєць усіх ву-діє птиці для інкубації)	1210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мед натуральний	1211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

РОЗДІЛ 2. Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства

(тис. грн (з одним десятковим знаком))

Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва		Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва	
		1	2	1	2
A	Б	1	2	1	2
Прямі матеріальні витрати - усього (із рахунків 23, 80 або із рахунку 23) (>= сумі рядків 2002, 2003, 2005-2010)	2001	26 864,7	9 517,5		
у тому числі насіння та посадковий матеріал корми	2002	6 232,1	X		
з них покупні	2003	X	8 028,5		
інша продукція сільського господарства (гній, підстилка, яйця для інкубації)	2004	X	5 969,5		
мінеральні добрива	2005	-	221,4		
пальне і мастильні матеріали (нафтопродукти, газ для автомобілів і т. ін.)	2006	10 275,4	X		
електроенергія	2007	3 479,5	339,4		
паливо й енергія (вугілля, торф, дрова, газ тощо)	2008	51,7	192,5		
запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту	2009	-	-		
	2010	922,7	735,7		

Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва		Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва	
		1	2	1	2
A	Б	1	2	1	2
Прямі витрати на оплату праці (рахунки 47, 66, 81 або рахунки 47, 66)	2011	1 081,3	1 328,5		
інші прямі витрати - усього (>= сумі рядків 2013, 2014-2016)	2012	14 992,5	1 068,6		
у тому числі відрахування на соціальні заходи (із рахунку 65,82 або із рахунку 64)	2013	237,8	292,3		
орендна плата за: земельні частки (паї) майнові паї амортизація (рахунки 83, 91, 92 або рахунки 23, 96)	2014	11 173,1	X		
	2015	-	-		
	2016	3 581,6	776,3		
Загально-виробничі витрати - усього (рахунок 91) з них оплата послуг сторонніх організацій	2017	9 536,6	703,6		
	2018	5 460,1	92,0		

РОЗДІЛ 3. Наявність і рух продукції сільського господарства

(ц)

Назва виду продукції	Код рядка	Обсяг продукції наявної на початок року	Обсяг продукції, що надійшла протягом року (включаючи власне виробництво)	У тому числі обсяг придбаної продукції або отриманої іншим шляхом (крім власного виробництва) (із графа 2)	Обсяг продукції, що вибула протягом року (>= сумі граф 5-11)	У тому числі						
						обсяг продукції проданої переробним підприємствам	обсяг продукції переданої переробленню на давальницьких засадах	обсяг продукції реалізованої на ринках	обсяг продукції реалізованої населенню в рахунок оплати праці та земельні/майнові паї	обсяг продукції витраченої на годівлю сільськогосподарських тварин	обсяг продукції витраченої для посіву (посади, інкубації)	обсяг продукції втраченої при зберіганні
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Культури зернові та зернобобові- усього (>= сумі рядків 3002-3010)	3001	14028	168684	32108	179790	-	440	-	-	-	2827	-
у тому числі пшениця	3002	13013	37860	21111	50651	-	200	-	-	-	2477	-
кукурудза на зерно	3003	862	130824	10997	128986	-	240	-	-	-	314	-
ячмінь	3004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
жито	3005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
овес	3006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
гречка	3007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сорго	3008	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
просо	3009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
культури зернобобові сушені	3010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Боби сої	3011	7467	7091	668	8116	-	-	-	-	-	512	-
Насіння ріпаку й кользи	3012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Насіння соняшнику	3013	6321	29519	23	15830	-	-	-	-	-	24	-
Буряк цукровий фабричний	3014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Картопля	3015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури овочеві	3016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури баштанні продовольчі	3017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури кормові коренеплідні	3018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури кормові баштанні	3019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Силос з культур кормових	3020	6468	33966	206	18591	-	-	-	-	18591	X	-
Сінаж з культур кормових	3021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Сіно	3022	638	1375	-	942	-	-	-	-	942	X	-
Солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи)	3023	4460	3570	-	4460	-	-	-	-	-	X	-

ф. № 50-св (річна) стор. 6

(ц)

Назва виду продукції	Код рядка	Обсяг продукції наявної на початок року	Обсяг продукції, що надійшла протягом року (включачи власне виробництво)	У тому числі обсяг придбанної продукції або отриманої іншим шляхом (крім власного виробництва) (із графу 2)	Обсяг продукції, що вибула протягом року (>= сумі граф 5-11)	У тому числі						обсяг продукції, що витраченої для посіву (посадки, інкубації)	обсяг продукції витраченої при зберіганні
						обсяг продукції придбанної переробним підприємством	обсяг продукції реалізованої на власних підприємствах та переданої для перероблення на давальницьких засадах	обсяг продукції реалізованої на ринках	обсяг продукції реалізованої на оптову та роздрядну торгівлю	обсяг продукції реалізованої на внутрішній ринок	обсяг продукції реалізованої на зовнішній ринок		
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Культури плодіві	3024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури ягідні	3025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Горіхи	3026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виноград	3027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Комбікорми	3028	670	6828	6828	7167	-	-	-	-	7167	X	-	-
Тварини сільськогосподарські живі та продукція їх розведення (>= сумі рядків 3030-3032)	3029	X	X	X	666	627	-	-	-	-	X	X	X
у тому числі:													
велика рогата худоба жива	3030	X	X	X	666	627	-	-	-	-	X	X	X
свині живі	3031	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X	X
птиця свійська жива	3032	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X	X
Молоко від сільськогосподарських тварин усіх видів, сире	3033	11	10805	-	10804	985	-	-	-	642	X	-	-
Яйця птиці свійської в шкарлупі савкі, тис.шт	3034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мед натуральний, кг	3035	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна	3036	818	740	-	1558	-	-	-	-	1558	X	-	-

ф. № 50-св (річна) стор. 7

РОЗДІЛ 4. Придбання матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Насіння, кг			
цукрові буряки	4010		
однорічні овочеві культури	4020		
дворічні овочеві культури	4030		
цибуля	4040		
баштанні культури	4050		
кормові буряки	4060		
квіти	4070		
Розсада, шт			
овочі	4080		
квіти	4090		
Саджанці (без винограду, еусів суніць), шт			
плодові	4100		
ягідні	4110		
квіткові	4120		
Комбікорми, ц			
(сума рядків 4130-4160 ар. 1 <= ряд. 3028 ар.3 розділу 3)			
змішані комбікорми	4130		
комбікормові суміші для великої рогатої худоби	4140	6828	4373206
комбікормові суміші для свиней	4150		
комбікормові суміші для птиці	4160		
Сіно, ц (ар.1 <= ряд. 3022 ар.3 розділу 3)	4170		
Силос, ц (ар.1 <= ряд. 3020 ар.3 розділу 3)	4180	206	10320
Снаж, ц (ар.1 <= ряд. 3021 ар.3 розділу 3)	4190		
Нафтопродукти, т			
бензин моторний	4200	11	184862
газойлі (паливо дизельне)	4210	230	3714205
мазути паливні важкі	4220		
олії та мастила нафтові, ц	4230	48	272123
Вугілля кам'яне, т	4240		
Газ природний, тис. м³	4250		
Добрива мінеральні, ц			
(дорівнює або більше суми рядків 4270-4340)	4260	14303	7719180
з них сульфат амонію	4270	4047	1882983

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
нітрат амонію	4280		
карбамід (сечовина)	4290	4775	2947406
аміачна селітра	4300	210	125927
рідкі амонійні добрива	4310		
аміачна вода	4320		
аміак синтетичний рідкий	4330	390	266841
карбамідно-аміачна суміш (КАС)	4340	4881	2496023
Фосфорні	4350		
(дорівнює або більше суми рядків 4360-4390)			
з них суперфосфат гранульований з бором	4360		
суперфосфат простий порошковидний	4370		
суперфосфат подвійний гранульований	4380		
преципітат	4390		
Фосфоритне борошно	4400		
калієні	4410	1910	1722796
(дорівнює або більше суми рядків 4420-4470)			
з них хлористий калій	4420	1910	1722796
сульфат калію	4430		
каїніт природний	4440		
калії сірчанокислий	4450		
сінь калієва	4460		
калімагнезія гранульована	4470		
Комплексні	4480	4326	4360823
(дорівнює або більше суми рядків 4490-4550)			
з них амофос	4490	1216	1296917
нітроаммофоска	4500		
нітрофос	4510		
тукоусміш	4520	3110	3063906
аммофосфат	4530		
кристалін	4540		
азофоска	4550		
Засоби захисту рослин			
інсектициди, ка	4560	605	319418
л	4570		

ф. №50-св (річна) стор. 8

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
фунгіциди,	ка л	4580 4590	790 549251
гербіциди,	ка л	4600 4610	7378 3294888
регулятори росту рослин,	ка л	4620 4630	60 16504
інші пестициди,	ка л	4640 4650	
Сільськогосподарська техніка (нова), шт (без урахування техніки, що знаходиться в оренді чи лізингу)			
Трактори всіх видів (сума рядків 4670, 4700, 4730, 4760)		4660	
з них з потужністю менше 40кВт		4670	
-		-	
-		-	
-		-	
-		-	
від 40 до 60 кВт		4700	
-		-	
-		-	
-		-	
від 60 до 100 кВт		4730	
-		-	
-		-	
-		-	
понад 100 кВт		4760	
-		-	
-		-	
-		-	
Плуги		4790	
Культиватори		4800	1 2 534 459
Борони		4810	
Сівалки (без тукових)		4820	

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Розкидаючі гною і добрив (екл. сівалки тукові)	4830		
Машини і пристрої для поливу	4840		
-	-		
-	-		
Водяні насоси і насосні станції	4870		
Сінокосарки	4900		
Жатки	4910		
Прес-пакувальники, включаючи прес-підбирачі	4920		
Комбайни зернозбиральні	4930		
-	-		
-	-		
-	-		
Комбайни кукурудзозбиральні	4960		
-	-		
-	-		
Комбайни кормозбиральні	4990		
-	-		
-	-		
Комбайни бурякозбиральні	5020		
-	-		
-	-		
Молотарки	5050		
Сортувальні і калібрувальні машини і механізми	5060		
Машини для збирання овочів і баштанних культур	5070		
Машини для збирання плодів, ягід, винограду	5080		
Зерноочисні машини	5090		
Доїльні установки та апарати	5100		
-	-		
-	-		
Очищувачі-охолоджувачі молока	5130		
Молочні сепаратори	5140		
Інкубатори	5150		

ф. №50-св (річна) стор. 9

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Машини і механізми для приготування кормів	5160		
-	-		
-	-		
-	-		
Роздавачі кормів для великої рогатої худоби	5190		
Роздавачі кормів для свиней	5200		
Транспортери для прибирання гною	5210		
Причепи та напівпричепи сільськогосподарські (екл. для вантажних автомобілів)	5220		
Автомобілі вантажні			
з дизельними та напівдизельними двигунами внутрішнього згоряння (сума рядків 5240, 5270, 5300)	5230		
з них вантажопідйомністю 5 т і менше	5240		
-	-		
-	-		
від 5 т до 20 т	5270		
-	-		
-	-		
понад 20 т	5300		
-	-		
-	-		
з поршневими двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням (сума рядків 5340, 5370)	5330		
з них вантажопідйомністю 5 т і менше	5340		
-	-		
-	-		
більше 5 т	5370		
-	-		
-	-		

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Запчастини до сільськогосподарської техніки (нові), шт			
двигуни до тракторів	5400		
двигуни до комбайнів і самохідних машин	5410		
двигуни до вантажних автомобілів	5420	1	495 082
шини для вантажних автомобілів	5430	31	96 495
шини для сільськогосподарських машин і тракторів	5440	18	147 481
Будівельні матеріали	5441	X	
Лісо- та пиломатеріали	5442	X	
Роботи і послуги			
Захист сільськогосподарських культур, за	5450	1 915	101 460
Оранка, за	5460		
Культивація, за	5470		
Збір урожаю сільськогосподарських культур, за	5480	157	131 250
Внесення добрив, за	5490	873	191 105
Перевезення вантажів, т.км	5500	251 026	1 562 370
Ремонт сільськогосподарської техніки (екл. вантажні автомобілі)	5600	X	99 600
Зоотехнічне та ветеринарне обслуговування	5700	X	53 190

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович

Карпенко Сергій Михайлович
(ПІБ)

Місце підпису керівника (власника) та/або осіб,
відповідальних за достовірність наданої інформації

телефон: 0542699525

електронна пошта: hlibdar@ukr.net

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	3	2	6	4	7	0	3	5
-----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

Державне статистичне спостереження

Конфіденційність статистичної інформації забезпечується статтею 21 Закону України "Про державну статистику"

Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень тягне за собою відповідальність, яка встановлена статтею 186³ Кодексу України про адміністративні правопорушення

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

ЗВІТ ПРО ОСНОВНІ ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

за 2021 рік

Подають:	Термін подання
юридичні особи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність - територіальному органу Держстату	не пізніше 28 лютого

№ 50-ср
(річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держстату
25 червня 2021 р. № 157

Респондент:

Найменування: Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"

Місцезнаходження (юридична адреса): вул.Центральна, буд. 23 А, смт. СТЕПАНІВКА, СУМСЬКИЙ РАЙОН, СУМСЬКА обл., 42304

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Адреса здійснення діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса):

вул.Центральна, буд. 23 А, смт. СТЕПАНІВКА, СУМСЬКИЙ РАЙОН, СУМСЬКА обл., 42304

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

Територіальна громада: -

Код території відповідно до:

Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць

Класифікатора об'єктів адміністративно-територіального

та територій територіальних громад (КАТОТТГ)

устрою України (КОАТУУ)

U	A	5	9	0	8	0	2	5	0	0	1	0	0	5	1	8	6	5	або	5	9	2	4	7	5	5	8	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(код території визначається автоматично в разі подання форми в електронному вигляді)

Інформація щодо відсутності даних

У випадку відсутності даних необхідно поставити у прямокутнику позначку - **V**

Зазначте одну з наведених нижче причин відсутності даних:

Стр. 2 ф. № 50-сг (річна)

РОЗДІЛ 1. Структура собівартості за видами продукції сільського господарства

1.1.Продукція рослинництва

(тис.грн. з одним десятковим знаком)

[illegible]

1.2. Продукція тваринництва

(тис.грн, з одним десятковим знаком)

Назва виду продукції	Код рядка	Виробнича собівартість виробленої продукції (сума гр. 2,6,7)	У тому числі									Собівартість реалізованої продукції (рахунок 90)	Витрати на збут (рахунок 93 або рахунок 96)	
			прямі матеріальні витрати- усього (сума ар. 3-5)	з них			прямі витрати на оплату праці	з них						
				вартість кормів	вартість пального і мастиль- них мате- ріалів	вартість прямих ма- теріальних витрат		інші прямі витрати та загально- виробничі витрати- усього (сума ар. 8-11)	відраху- вання на соціальні заходи	амортиза- ція	оплата послуг сторонніх організацій	решта ін- ших пря- мих та за- гальнови- робничих витрат		
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Продукція тваринництва - усього (>= сумі ряд. 1202, 1208-1211)	1201	13 089,4	9 165,1	7 300,0	415,8	1 449,3	2 065,5	1 858,8	454,4	1 112,1	131,3	161,0	21 845,4	2 520,4
Жива маса приросту тварин від відгодівлі та нагулу	1202	5 932,8	4 591,9	3 886,6	153,8	551,5	707,4	633,5	155,6	425,1	23,9	28,9	14 957,0	1 725,6
у тому числі														
великої рогатої худоби	1203	5 242,4	4 124,6	3 517,9	153,8	452,9	575,8	542,0	126,7	362,5	23,9	28,9	14 957,0	1 725,6
свиней	1204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
овець	1205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
кіз	1206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
птиці свійської (без пташенят добоєвих)	1207	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вовна овець і кіз	1208	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Молоко від сільськогосподарських тварин усіх видів, сире	1209	7 156,6	4 573,2	3 413,4	262,0	897,8	1 358,1	1 225,3	298,8	687,0	107,4	132,1	6 783,6	782,6
Яйця птиці свійської в шкарлупі свіжій (крім яєць усіх видів птиці для інкубації)	1210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мед натуральний	1211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

РОЗДІЛ 2. Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства

(тис.грн, з одним десятковим знаком)

Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва
A	Б	1	2
Прямі матеріальні витрати - усього (із рахунків 23, 80 або із рахунку 23) (>= сумі ряд. 2002, 2003, 2005-2010)	2001	38 139,4	9 165,1
у тому числі насіння та посадковий матеріал	2002	8 096,1	X
корми	2003	X	7 300,0
з них покупні	2004	X	6 018,1
інша продукція сільського господарства (гній, підстилка, яйця для інкубації)	2005	-	205,5
мінеральні добрива	2006	15 457,8	X
паливно і мастильні матеріали (нафтопродукти, газ для автомобілів і т. ін)	2007	5 175,9	415,8
електроенергія	2008	148,3	-
паливо й енергія (вугілля, торф, дрова, газ тощо)	2009	-	180,7
запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту	2010	9 261,3	1 063,1

Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва
A	Б	1	2
Прямі витрати на оплату праці (рахунки 47, 66, 81 або рахунки 47, 66)	2011	3 851,1	2 065,5
Інші прямі витрати - усього (>= сумі ряд. 2013, 2014-2016)	2012	20 810,1	1 566,5
у тому числі відрахування на соціальні заходи (із рахунків 65,82 або із рахунку 64)	2013	840,5	454,4
орендна плата за: земельні частки (паї)	2014	11 251,1	X
майнові паї	2015	-	-
Амортизація (рахунки 83, 91, 92 або рахунки 23, 96)	2016	8 718,5	1 112,1
Загально-виробничі витрати - усього (рахунок 91)	2017	12 217,9	292,3
з них оплата послуг сторонніх організацій	2018	10 614,8	131,3

РОЗДІЛ 3. Наявність і рух продукції сільського господарства

(ц)

Назва виду продукції	Код рядка	Обсяг продукції, наявної на початок року	Обсяг продукції, що надійшла протягом року (включаючи власне виробництво)	У тому числі обсяг придбанної продукції або отриманої іншим шляхом (крім власного виробництва) (із ар. 2)	Обсяг продукції, що вибула протягом року (≥ сумі ар. 5-11)	У тому числі						
						обсяг продукції, проданої переробним підприємствам	обсяг продукції, переданої на власних потужностях та переданої для перероблення на давальницьких засадах	обсяг продукції, реалізованої на ринках	обсяг продукції, реалізованої населенню в рахунок оплати праці та земельні/майнові паї	обсяг продукції, витраченої на годівлю сільськогосподарських тварин	обсяг продукції, витраченої для посіву (посадки, інкубації)	обсяг продукції, витраченої при зберіганні
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Культури зернові та зернобобові- усього (≥ сумі ряд. 3002-3010)	3001	2922	130599	30240	75353	-	294	-	-	-	1457	-
у тому числі пшениця	3002	222	31139	9894	26647	-	16	-	-	-	1172	-
кукурудза на зерно	3003	2700	99421	20307	48706	-	278	-	-	-	285	-
ячмінь	3004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
жито	3005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
овес	3006	-	39	39	-	-	-	-	-	-	-	-
гречка	3007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сорго	3008	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
просо	3009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
культури зернобобові сушені	3010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Боби сої	3011	6442	6361	453	6895	-	-	-	-	-	453	-
Насіння ріпаку й козаки	3012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Насіння соняшнику	3013	20010	20332	47	21671	-	-	-	-	-	47	-
Буряк цукровий фабричний	3014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Картопля	3015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури овочеві	3016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури баштанні продовольчі	3017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури кормові коренеплідні	3018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури кормові баштанні	3019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Силос з культур кормових	3020	21843	-	-	21843	-	-	-	-	21843	X	-
Снаж з культур кормових	3021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Сіно	3022	1071	-	-	1071	-	-	-	-	1071	X	-
Солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи)	3023	3570	3570	3570	-	-	-	-	-	-	X	-

Стор. 6 ф. № 50-ср (річна)

Назва виду продукції	Код рядка	Обсяг продукції, наведеної на початок року	Обсяг продукції, що надійшла протягом року (вклю- чаючи влас- не виробни- цтво)	У тому числі обсяг прид- банної продук- ції або отриманої іншим шля- хом (крім власного ви- робництва) (з ар. 2)	Обсяг продукції, що вибула протягом року (>= сумі ар. 5-11)	У тому числі						
						обсяг про- дукції, про- даної пере- робним під- приємствам	обсяг про- дукції, пере- робленої на власних по- тужностях та переданої для переро- дження на давальниць- ких засадах	обсяг про- дукції, реалі- зованої на ринках	обсяг про- дукції, реалі- зованої на селенню в рахунок оп- лати праці та земельні/ майнові паї	обсяг про- дукції, витраче- ної на годівлю сільськогос- подарських тварин	обсяг продук- ції, витраченої для посіву (посади, інкубації)	обсяг продукції, втраченої при зберіганні
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Культури плодові	3024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури ягідні	3025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Горіхи	3026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виноград	3027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Комбікорми	3028	331	4691	4691	5022	-	-	-	-	5022	X	-
Тварини сільськогосподарські живі та продукція їх розведення (>= сумі рядків 3030-3032) у тому числі	3029	X	X	X	1827	1444	-	-	-	-	X	X
велика рогата худоба жива	3030	X	X	X	1827	1444	-	-	-	-	X	X
свині живі	3031	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X
птиця свійська жива	3032	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X
Молоко від сільськогосподар- ських тварин усіх видів, сире	3033	12	7206	-	7218	6829	-	-	-	388	X	-
Яйця птиці свійської в шка- рупі свіжі, тис.шт	3034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мед натуральний, кг	3035	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна	3036	-	294	-	294	-	-	-	-	294	X	-

Стор. 7 ф. № 50-ср (річна)

РОЗДІЛ 4. Придбання матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Насіння, кг			
цукрові буряки	4010	-	-
однорічні овочеві культури	4020	-	-
дворічні овочеві культури	4030	-	-
цибуля	4040	-	-
баштанні культури	4050	-	-
кормові буряки	4060	-	-
квіти	4070	-	-
Розсада, шт			
овочі	4080	-	-
квіти	4090	-	-
Саджанці (без винограду, вусяє суніци), шт			
плодові	4100	-	-
ягідні	4110	-	-
квіткові	4120	-	-
Комбікорми, ц (сума ряд. 4130-4160 ар. 1 <= ряд. 3028 ар.3 розділу 3)			
змішані комбікорми	4130	-	-
комбікормові суміші для великої рогатої худоби	4140	4691	4506414
комбікормові суміші для свиней	4150	-	-
комбікормові суміші для птиці	4160	-	-
Сіно, ц (ар.1 <= ряд. 3022 ар.3 розділу 3)	4170	-	-
Сило, ц (ар.1 <= ряд. 3020 ар.3 розділу 3)	4180	-	-
Сінаж, ц (ар.1 <= ряд. 3021 ар.3 розділу 3)	4190	-	-
Нафтопродукти, т			
бензин моторний	4200	11	270927
газойлі (паливо дизельне)	4210	263	6349235
мазути паливні важкі	4220	-	-
оливи та мастила нафтові, ц	4230	-	-
Вугілля кам'яне, т	4240	-	-
Газ природний, тис. м³	4250	-	-
Добрива мінеральні, ц			
азотні (дорівнює або більше суми ряд. 4270-4340)	4260	8320	4919221
з них сульфат амонію	4270	-	-

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
нітрат амонію	4280	-	-
карбамід (сечовина)	4290	4011	3119844
аміачна селітра	4300	-	-
рідкі амонійні добрива	4310	-	-
аміачна вода	4320	-	-
аміак синтетичний рідкий	4330	2499	169830
карбамідно-аміачна суміш (КАС)	4340	1810	1629547
фосфорні (дорівнює або більше суми рядків 4360-4390)	4350	-	-
з них суперфосфат гранульований з бором	4360	-	-
суперфосфат простий порошковидний	4370	-	-
суперфосфат подвійний гранульований	4380	-	-
преципітат	4390	-	-
фосфоритне борошно	4400	-	-
калійні (дорівнює або більше суми рядків 4420-4470)	4410	-	-
з них хлористий калій	4420	-	-
сульфат калію	4430	-	-
каїніт природний	4440	-	-
калій сірчанокислий	4450	-	-
сінь калійна	4460	-	-
калімагнезія гранульована	4470	-	-
комплексні (дорівнює або більше суми рядків 4490-4550)	4480	6444	8562037
з них амофос	4490	6444	8562037
нітроаммофоска	4500	-	-
нітрофос	4510	-	-
тукоsumш	4520	-	-
амофосфат	4530	-	-
христалін	4540	-	-
алофоса	4550	-	-
Засоби захисту рослин			
інсектициди, кг	4560	-	-
фунгіциди, л	4570	155	70282

Стор. 8 ф. № 50-сг (річна)

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
фунгіциди,	4580	-	-
гербіциди,	4590	490	306000
регулятори росту рослин,	4600	-	-
інші пестициди,	4610	7135	1786090
	4620	-	-
	4630	1578	884500
	4640	-	-
	4650	1717	359058
Сільськогосподарська техніка (нова), <i>шт</i> (без урахування техніки, що знаходиться в оренді чи лізингу)			
Трактори всіх видів (сума ряд. 4670, 4700, 4730, 4760)	4660	-	-
з них з потужністю менше 40кВт	4670	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 40 до 60 кВт	4700	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 60 до 100 кВт	4730	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
понад 100 кВт	4760	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Плуги	4790	-	-
Культиватори	4800	-	-
Борони	4810	1	643 335
Сівалки (без тукових)	4820	-	-

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Розкидаючі гною і добрив (екл. сівалки тукові)	4830	-	-
Машини і пристрої для поливу	4840	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Водяні насоси і насосні станції	4870	-	-
Сінокосарки	4900	-	-
Жатки	4910	-	-
Прес-пакувальники, включаючи прес-підбирачі	4920	-	-
Комбайни зернозбиральні	4930	1	5 620 285
"Claas"	4942	1	5 620 285
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни кукурудзозбиральні	4960	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни кормозбиральні	4990	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни бурякозбиральні	5020	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Молотарки	5050	-	-
Сортувальні і калібрувальні машини і механізми	5060	-	-
Машини для збирання овочів і баштанних культур	5070	-	-
Машини для збирання плодів, ягід, винограду	5080	-	-
Зерноочисні машини	5090	-	-
Діюльні установки та апарати	5100	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Очищувачі-охолоджувачі молока	5130	-	-
Молочні сепаратори	5140	-	-
Інкубатори	5150	-	-

Стор. 9 ф. № 50-сг (річна)

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Машини і механізми для приготування кормів	5160	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Роздавачі кормів для великої рогатої худоби	5190	-	-
Роздавачі кормів для свиней	5200	-	-
Транспортери для прибирання гною	5210	-	-
Причепи та напівпричепи сільськогосподарські (екл. для вантажних автомобілів)	5220	-	-
Автомобілі вантажні			
з дизельними та напівдизельними двигунами внутрішнього згоряння (сума ряд. 5240, 5270, 5300)	5230	-	-
з них вантажопідйомністю 5 т і менше	5240	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 5 т до 20 т	5270	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
понад 20 т	5300	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
з поршневими двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням (сума ряд. 5340, 5370)	5330	-	-
з них вантажопідйомністю 5 т і менше	5340	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
більше 5 т	5370	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), грн
Запчастині до сільськогосподарської техніки (нові), <i>шт</i>			
двигуни до тракторів	5400	1	120 000
двигуни до комбайнів і самохідних машин	5410	-	-
двигуни до вантажних автомобілів	5420	1	150 000
шини для вантажних автомобілів	5430	28	124 425
шини для сільськогосподарських машин і тракторів	5440	33	502 690
Будівельні матеріали	5441	X	-
Лісо- та пиломатеріали	5442	X	-
Роботи і послуги			
Захист сільськогосподарських культур, га	5450	-	-
Оранка, га	5460	-	-
Культивація, га	5470	-	-
Збір урожаю сільськогосподарських культур, га	5480	-	-
Внесення добрив, га	5490	2 480	886 028
Перевезення вантажів, т.км	5500	248 864	1 583 064
Ремонт сільськогосподарської техніки (екл. вантажні автомобілі)	5600	X	273 500
Зоотехнічне та ветеринарне обслуговування	5700	X	54 645

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович

Сергій Карпенко
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

телефон: 0542699525

електронна пошта: hlibdar@ukr.net

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	3	2	6	4	7	0	3	5
-----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

Статистична конфіденційність забезпечується статтею 29 Закону України "Про офіційну статистику"

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

ЗА 2022 РІК

№ 50-сг
(річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держстату
08 червня 2022 р. № 153
(зі змінами, внесеними наказом Держстату
від 10 листопада 2022 р. № 279)

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

(поштовий індекс, область /АР Крим, район, населений пункт, вулиця /провулок, площа тощо, № будинку /корпусу, № квартири /офісу)

U	A	5	9	0	8	0	2	5	0	0	1	0	0	5	1	8	6	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

У випадку відсутності даних необхідно поставити у прямокутнику позначку - **V**

Зазначте одну з наведених нижче причин відсутності даних:

РОЗДІЛ 1. Структура собівартості за видами продукції сільського господарства

(тис.грн, з одним десятковим знаком)

[illegible]

(тис.грн. з одним десятковим знаком)

[illegible]

Стор. 4 ф. № 50-сг (річна)

РОЗДІЛ 2. Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства

(тис.грн, з одним десятковим знаком)

Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва
А	Б	2	2
Прямі матеріальні витрати - усього (із рахунку 23, 80 або із рахунку 23) (с= суми ряд. 2002, 2003, 2005-2010)	2001	50 284,0	-
у тому числі			
насіяння та посадковий матеріал	2002	8 057,9	X
корми	2003	X	-
із них покупні	2004	X	-
інша продукція сільського господарства	2005	-	-
(звід, підстилка, яєця для інкубації)			
мінеральні добрива	2006	17 006,4	X
пальне і мастильні матеріали (нафтопродукти, газ для автомобілів і т.ін.)	2007	11 992,5	-
електроенергія	2008	87,8	-
паливо й енергія (газів, пар, морф, дрова, газ тощо)	2009	-	-
запасні частини, ремонтні та виробничі матеріали для ремонту	2010	5 671,7	-

(тис. грн, з одним десятковим знаком)			
Види витрат	Код рядка	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) рослинництва	Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) тваринництва
A	B	1	2
Прямі витрати на оплату праці (рахунки 47, 66, 81 або рахунки 47, 66)	2011	2 480,0	-
Інші прямі витрати - усього (>= сумі ряд. 2013-2016) у тому числі відрахування на соціальні заходи (із рахунку 65,82 або із рахунку 64)	2012	19 316,2	-
	2013	545,6	-
орендна плата за: земельні частини (паї)	2014	11 161,8	X
майнові паї	2015	-	-
амортизація (рахунки 83, 91, 92 або рахунки 23, 96)	2016	7 608,8	-
Загальногосподарські витрати - усього (рахунок 91)	2017	10 187,1	-
із них оплата послуг сторонніх організацій	2018	8 729,0	-

Стор. 5 ф. № 50-сг (річна)

Розділ 3. Наявність і рух продукції сільського господарства

(u)

[illegible]

Стор. 6 ф. № 50-сг (річна)

Назва виду продукції	Код рядка	Запаси на початок року	Обсяг продукції, отриманої протягом року (уключаючи власне виробництво)	У тому числі обсяг продукції отриманої будь-яким іншим шляхом, крім власного виробництва (із ар. 2)	Обсяг продукції, що вибула протягом року (>= сумі ар. 5-11)	У тому числі						
						обсяг продукції, проданої переробним підприємствам	обсяг продукції, переробленої на власних підприємствах	обсяг продукції, реалізованої на ринках	обсяг продукції, реалізованої на одягів сільськогосподарських тварин	обсяг продукції, витраченої на посів (посадки, інкубації)	обсяг продукції, витраченої при зберіганні	
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Культури плодові	3024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Культури ягідні	3025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Горіхи	3026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виноград	3027	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Комбікорми	3028	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Тварини сільськогосподарські живі та продукція їх розведення (>= сумі ряд. 3030-3032)	3029	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
у тому числі велика рогата худоба жива	3030	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
свині живі	3031	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
птиця свійська жива	3032	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
Молоко від сільськогосподарських тварин усіх видів, сире	3033	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Яйця птиці свійської в шкаралупі свіжі, тис.шт	3034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мед натуральний, кг	3035	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна	3036	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-

Стор. 7 ф. № 50-сг (річна)

РОЗДІЛ 4. Придбання матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
Насіння, кг			
цукрові буряки	4010	-	-
однорічні овочеві культури	4020	-	-
дворічні овочеві культури	4030	-	-
цибуля	4040	-	-
баштанні культури	4050	-	-
кормові буряки	4060	-	-
квіти	4070	-	-
Розсада, шт			
овочі	4080	-	-
квіти	4090	-	-
Саджанці (без винограду, еусів суніць), шт			
плодові	4100	-	-
ягідні	4110	-	-
квіткові	4120	-	-
Комбікорми, ц (сума ряд. 4130-4160 ар. 1 <= ряд. 3028 ар. 3 розділу 3)			
змішані комбікорми	4130	-	-
комбікормові суміші для великої рогатої худоби	4140	-	-
комбікормові суміші для свиней	4150	-	-
комбікормові суміші для птиці	4160	-	-
Сіно, ц (ар. 1 <= ряд. 3022 ар. 3 розділу 3)	4170	-	-
Силос, ц (ар. 1 <= ряд. 3020 ар. 3 розділу 3)	4180	-	-
Силаж, ц (ар. 1 <= ряд. 3021 ар. 3 розділу 3)	4190	-	-
Нафтопродукти, т			
бензин моторний	4200	-	-
газойлі (паливо дизельне)	4210	-	-
мазути паливні важкі	4220	-	-
оливи та мастила нафтові, ц	4230	-	-
Вугілля кам'яне, т	4240	-	-
Газ природний, тис. м³	4250	-	-
Добрива мінеральні, ц			
азотні (дорічне або більше суми ряд. 4270-4340)	4260	6 160	11 557,0
із них сульфат амонію	4270	3 600	5 579,0

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
нітрат амонію	4280	60	135,0
карбамід (сечовина)	4290	600	1 535,0
аміачна селітра	4300	-	-
рідкі амонійні добрива	4310	1 900	4 308,0
аміачна вода	4320	-	-
аміак синтетичний рідкий	4330	-	-
карбамідно-аміачна суміш (КАС)	4340	-	-
Фосфорні (дорічне або більше суми ряд. 4360-4390)	4350	-	-
із них суперфосфат гранульований з бором	4360	-	-
суперфосфат простий порошковидний	4370	-	-
суперфосфат подвійний гранульований	4380	-	-
преципітат	4390	-	-
Фосфоритне борошно	4400	-	-
калійні (дорічне або більше суми ряд. 4420-4470)	4410	-	-
із них хлористий калій	4420	-	-
сульфат калію	4430	-	-
каліт природний	4440	-	-
калій сірчанокислий	4450	-	-
сіль калійна	4460	-	-
калімагнезія гранульована	4470	-	-
комплексні (дорічне або більше суми ряд. 4490-4550)	4480	2 486	4 596,0
із них амофос	4490	-	-
нітроаммофоска	4500	-	-
нітрофос	4510	-	-
тукоsumіш	4520	-	-
аммофосфат	4530	-	-
кристалін	4540	-	-
азофоска	4550	-	-
Засоби захисту рослин			
інсектициди, кг	4560	-	-
л	4570	372	510,0

Стор. 8 ф. № 50-сг (річна)

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
фунгіциди,	ка 4580	-	-
л 4590	1 855	1 591,0	
гербіциди,	ка 4600	-	-
л 4610	6 105	3 090,0	
регулятори росту рослин,	ка 4620	-	-
л 4630	1 730	805,0	
інші пестициди,	ка 4640	-	-
л 4650	-	-	
Сільськогосподарська техніка (нова), шт (без урахування техніки, що знаходиться в оренді чи лізингу)			
Трактори всіх видів (сума ряд. 4670, 4700, 4730, 4760)	4660	-	-
із них з потужністю менше 40кВт	4670	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 40 до 60 кВт	4700	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 60 до 100 кВт	4730	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
понад 100 кВт	4760	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Плуги	4790	-	-
Культиватори	4800	-	-
Борони	4810	-	-
Сівалки (без тузових)	4820	-	-

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
Розкидачі гною і добрив (екл. сівалки тукові)	4830	1	6 327,0
Машини і пристрої для поливу	4840	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Водяні насоси і насосні станції	4870	-	-
Сінокосарки	4900	-	-
Жатки	4910	-	-
Прес-пакувальники, включаючи прес-підбирачі	4920	-	-
Комбайни зернозбиральні	4930	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни кукурудзозбиральні	4960	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни кормозбиральні	4990	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Комбайни бурякозбиральні	5020	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Молотарки	5050	-	-
Сортувальні і калібрувальні машини і механізми	5060	-	-
Машини для збирання овочів і баштанних культур	5070	-	-
Машини для збирання плодів, ягід, винограду	5080	-	-
Зерноочисні машини	5090	-	-
Доїльні установки та апарати	5100	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Очищувачі-охолоджувачі молока	5130	-	-
Молочні сепаратори	5140	-	-
Інкубатори	5150	-	-

Стор. 9 ф. № 50-сг (річна)

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
Машини і механізми для приготування кормів	5160	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Роздавачі кормів для великої рогатої худоби	5190	-	-
Роздавачі кормів для свиней	5200	-	-
Транспортери для прибирання гною	5210	-	-
Причепи та напівпричепи сільськогосподарські (екл. для вантажних автомобілів)	5220	-	-
Автомобілі вантажні			
із дизельними та напівдизельними двигунами внутрішнього згоряння (сума ряд. 5240, 5270, 5300)	5230	-	-
із них вантажопідйомністю 5 т і менше	5240	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
від 5 т до 20 т	5270	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
понад 20 т	5300	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
із поршневими двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням (сума ряд. 5340, 5370)	5330	-	-
із них вантажопідйомністю 5 т і менше	5340	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
більше 5 т	5370	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

Види ресурсів	Код рядка	Кількість придбаних ресурсів	Вартість придбаних ресурсів (без урахування дотацій і ПДВ), тис. грн
Запчастини до сільськогосподарської техніки (нові), шт			
двигуни до тракторів	5400	-	-
двигуни до комбайнів і самохідних машин	5410	-	-
двигуни до вантажних автомобілів	5420	-	-
шини для вантажних автомобілів	5430	20	155,0
шини для сільськогосподарських машин і тракторів	5440	6	72,0
Будівельні матеріали	5441	X	-
Лісо- та пиломатеріали	5442	X	65,0
Роботи і послуги			
Захист сільськогосподарських культур, <i>га</i>	5450	-	-
Оранка, <i>га</i>	5460	-	-
Культивація, <i>га</i>	5470	-	-
Збір урожаю сільськогосподарських культур, <i>га</i>	5480	-	-
Внесення добрив, <i>га</i>	5490	900	130,0
Перевезення вантажів, <i>т.км</i>	5500	183 010	1 607,0
Ремонт сільськогосподарської техніки (екл. вантажні автомобілі)	5600	X	231,0
Зоотехнічне та ветеринарне обслуговування	5700	X	-

ЕП Карпенко
Сергій
Михайлович

Сергій Карпенко
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Місце підпису керівника (власника) або особи,
відповідальної за достовірність наданої інформації

телефон: 0542699525

електронна пошта: hlibdar@ukr.net